

Naujienu Antroji Dalis

NR. 437

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

KAPINĖS

MAREK HLASKO

Truputis apie autorių

Marek Hlasko buvo septynerių metų, kai naciai okupavo Lenkiją. Jis buvo trylikos, kai Lenkiją komunistai perėmė. Pradėjęs dirbti vaiku pasiuntiniu viename Varšuvos viešbutyje, yčiau jis išmoko šoferio amato ir šešerius metus važinėjo taksi. Iš savo ankstybos patirties jis pradėjo rašyti tokias realistines istorijas, kad lenkų raudonieji pradėjo staugti.

Marek Hlasko ir iš išvaizdos, ir iš elgsenos labai primena James Dean, automobiliu užsimušusį Hollywoodo žvaigždę. Jis pasidarė nepatenkintųjų jaunųjų lenkų vadu. Keturios jo novelės buvo perdirbtos į filmus. Vėliau Hlasko pasidarė studentų savaitraščio "Po prostu" literatūros redaktorius iki tų laikraštų uždraudžiant, be to jis padėjo įsteigti žurnalą "Europa", kurs buvo sukonfiskuotas ir uždraustas ligi pirmajam numeriui pardavimo kioskų dar nepasiekus.

Komunistų partijos linijos gynėjai Hlasko vadina "ciniku" ir "demoralizatorium", bet lenkų jaunomėnėje jis įsigijo mėgiausio rašytojo vardą. Praėjusiais metais jo novelė "Aštuntoji Savaitės Diena", kurioje aprašoma viena Varšuvos benamių porelė, laimėjo jam aukščiausią Lenkijos literatūros premiją, nors pagal tą novelę vakarinės Vokietijos lenkų pagamintas filmas buvo uždraustas rodyti Lenkijoje.

Moralinė atrofija

Prieš septynis mėnesius Gommukos raudonoji valdžia, kuri visais būdais nori užgniaužti "destruktyvią" kritiką, bet nedrįso griebtis teroristinių priemonių, davė Marekui Hlasko vizą, leisdama jam išvažiuoti į vakarinę Europą. Paryžiuje su juo padarė pasikalbėjimą savaitraštis "L'Express". Ar Marek Hlasko yra komunistas? — paklausė tas laikraštis. "Tokio dalyko, kaip komunistas, visai nėra", jis atsakė. "Koks skirtumas tarp Prancūzijos ir Lenkijos?" — "Aš manau, kad žmonės čia gali iki tam tikro laipsnio gauti iš gyvenimo džiaugsmą", buvo jo nuomonė apie Prancūziją. — "Kaip jaučiamasi gyvenant po komunistais?" — "Žmogaus nelaimė totalitariniame krašte yra, niekad jo neapleidžias jausmas, matant iki kokio groteskiškumo ir pajukos jis pats yra priėjęs — sunykimas sapnų, sunykimas svajonių — moralinė atrofija — negalėjimas reaguoti prieš niekšybes, kurias jis mato kiekvieną dieną, kiekviename žingsnyje". RrvvupikEČE — 3p 1245 2344

Paryžių Hlasko įsijungė į lenkų literatūros žurnalo "Kultūra" leidėjų ratelį, pakeliavo po vakarinę Vokietiją, Italiją, įsimylėjo į aktorę, kuri vaidina jo novelės "Aštuntoji Savaitės Diena" filme, apsirengė kaubojų marškiniais, pagyveno Rivieroje, žodžiu pagyveno.

Tuo tarpu Varšuvoje, akcija prieš jį vis labiau virė. Sovietų Rusija savo "Literary Gazette" Hlasko piktai apšaukė. Lenkijoje vienas provincijos miestelis sudegino jo knygas, Varšuvoje partijos organas "Tribuna Ludu" iškeikė jį kaip George Orwellio ("1948 metų autoriaus) mokinį.

Miestas be šypsenos

Marek Hlasko parašė "Tribuna Ludu" atsakymą, kurio šis laikraštis žinoma neįdėjo. "Ne aš padariau Varšuvą tokią, kokią ji yra", karčiai skundėsi Hlasko; "Varšuvą, kuri per tiek metų yra miestas be šypsenos; ne aš padariau Varšuvą, kur žmonės dreba iš baimės; ne aš buvau tas, kas Varšuvą padarė tokią, kurioje didžiausias neturtingųjų žmonių turtas beliko degtinės bonka; ne aš buvau tas, kas padarė Varšuvą tokią, kur mergaitė šiandien yra pigesnė už degtinės bonką — Varšuva mane padarė tokį, koks esu".

Prieš porą savaitių Hlasko nuvyko į Lenkijos karinę misiją vakariniame Berlyne, prašydamas jam pratęsti pasą, kad jis galėtų "lankyti mokyklą Prancūzijoje arba vakarinėje Vokietijoje". Kai paso pratęsimo negavo, Hlasko paprašė Vakarų suteikti jam pabėgėlio globą, paaiškindamas:

"Jie man pasakė, kad aš turiu grįžti į Varšuvą kokioms trims dienoms, bet aš puikiai žinau, ką tai reiškia".

"Vienas iš mūsų yra padorus žmogus — prokuras; bet, teisybę pasakius, ir tas kiaulė"...

Gogolis: "Mirusios sielos"

Pranciškus Kovalskis, keturiasdešimt aštuonių metų amžiaus, liesokas, kiek pradėjęs žilti vyras tamsokos spalvos, aštriais žandikauliais ir dangiškai mėlynomis akimis, degtinės gėrė tik nepaprastai reikšmingais atvejais, tik išimtinai reikšmingomis progomis, ir niekad neatsitiko, kad būtų paėmęs vieną per daug ir kad paskui kitą jam turėtų pasakoti, ką jis kalbėjo ir kaip elgėsi. Jis buvo vienas nedaugelio žmonių, kurie pabudę ryto metą turėtų gėdytis praėjusio vakaro. Tačiau vieną dieną atsitiko taip, kad vėlai grįždamas namo iš partijos susirinkimo, (Taša ž pusapyje)

M. BLIŪDŽIUS

PRARASTAS VAIRAS

*Šaukiuosi vilty mano prarasto vairo:
Nyku man be vairo tyruose klajot,
Bet tyrai į šauksmą šį nesidairo,
Tik jėgos laukinės neliaujas' giedot.*

*Jos kelia netvirtojų sielų abejones,
Išvargintas veidas išlėto tamsėja
Ir nerimas slėgia mano kelionę,
O nevilties skausmas sielon priartėja.*

*Kai skausmas beviltis krūtinę kankina,
Širdis tuomet blaškos' krūtinės ląstoj...
Smunku ir kovoju ir save raminu
Ir ieškau stiprybės bangose audroj'.*

*Kai jūra beribė įtužus liuliuoja,
Piktose bangose ramybę randu;
Nenuoramos bangos mane užlinguoja,
Bet, nešamas vėjo, aš vėl atbundu.*

*Štai Bangputis atgena būres šilkines...
Tai valtis trispalvė pagalbon artėja —
Ją valdo prarastas vairs auksinis...
Tik sėdu prie vairo, vėl siela giedrėja.*

*Bet... Nei būrės, nei valtys, nei vairo auksinio,
Nuvargusio proto miražo čia būta,
Tai vėjas gainiojo miglas sidabrines...
O vairo... kaip būta ir liko pražūta.*

*Be vairo jaučiuosi klotokliu pūstynėj:
Sutikti minios aš vengiu ir bijaus'.
Su jėgomis laukinėms neliaujos' grumtynių,
Nors jųjų priblokštas, vis vairo dairaus'.*

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Faktas Nr. 1:

— ... esu apvogtas...

Pavogta keli šimtai nuo darbo kasdieninio laisvų valandų. O laikas, kaip kiekvienas savo veidą toliau duonos briaunelės iškišti bandantis žino, yra toks ribotas, šykštus ir pernelig trapus.

Nenoriu įvykio dramatinizuoti, bet nenoriu ir farsu palikti. Kas jau įvykę, nebeatitaisys, tačiau telieka bent... tremties kultūros istorijai.

Čia vadinamojo JAV Lietuvių Bendruomenės Metrašcio "Atšvaito" byla ištraukomis iš laiškų. Susirašinėta su C (entro) V (aldybos) pirmininku p. Stasiu Barzduku, tačiau... atsako visa valdyba kartu, t.y. ir žemiau paminėti asmenys:

Alg. Nasvytis, K. Augulis, J. Staniškis, Alf. Mikulskis, Ig. Malėnas ir J. Štempužis.

Juoba 1956.12.20 laiške rašoma: "CV... visais balsais (mano pabraukta! — J.C.) redaktoriui nutarė kviesti Jus".

1956.12.20 buvo rašyta:

1) CV reikia žinoti, kokio honoraro Jūs norėtumėte;

2) kaip redaktorius Jūs dirbsite savarankiškai, bet kadangi leidinys bus leidžiamas

LB vardu, tad CV negalės nerūpėti jo linija ir panaudojami medžiaga: šiuo atžvilgiu reikės su CV bendradarbiauti".

"... leidinio redagavimo darbai turėtų būti baigti tokio laiku, kad jau 1957 metų rudenį ji galėtų paleisti į viešumą".

Mano atsakymas buvo maždaug toks:

1) Anksčiau darbas, po to malonumai (t.y. honoraro reikalas);

2) 1957.6.1 Metrašcio medžiaga turėtų būti ant CV stalo.

Ir išėjau į kelią viešą, į kelią didį... bendradarbių medžioti. O tai tremties sąlygomis yra kone Sizifo darbas. Kultūros darbas, rašto rūpesteliai juk tik podarbinėms valandomis dažnai vietoj poilsio ar net miego. Drįstu tarti: — tai auka! Ne kiekvienas ryžtasi, o dažnas net gi fiziškai (dėl visiško laiko išsekimo) neįmano.

Dar daugiau: — jokio honoraro! Netgi be vadinamojo "našlės skatiko".

Ir dar: griežtai aprėžtu laiku, t.y. paskubant. I terminas: ... iki balandžio mėn. pabaigos (Tęsinys 2-me pusl.)

baigos; II terminas: ... iki gegužės mėn. vidurio.

Keli šimtai (ranka rašytų) laiškų. Po to beldžiamasi (netgi, rasit, ikyriai) pakartotinai. Vėl. Ir vėl. Buvo tvirtų (I) charakterių, kurie nei mru-mru. Bet daugumas leidosi į derybas, o tai jau gero pradžia, ir mano elgetavimas baigėsi geriau už bet kokią drąsą viltį. Susibūrė įgula, kad net rankomis ploti! Čia randu galima dar kartą viešai padėkoti visiems mano redaguoto "Atšvaito" bendradarbiams. Ir taip,

savo žodį prisiuntė Nepriklausomybės Akto Signatarai:

a) prof. M. Biržiška ir prof. J. Kaminskas-Kairys;

b) JE vysk. V. Brizgys ir a.a. Min. P. Žadeikis.

Čia tolimesnis alfabetinis bendradarbių sąrašas (mokslinius ir kt. titulus praleidžiu, nes visuomenė ir šiaip žino!):

1) J. Audėnas; 2) V. Adamkavičius; 3) S. Aliūnas (A. Baronas); 4) A. Baltinis; 5) K. Barėnas; 6) K. Baronas; 7) V. Bildušas; 8) J. Girnius; 9) M. Gimbutienė; 10) J. A. Greimas; 11) A. Gustaitis; 12) J. Ignatonis; 13) St. Yla; 14) M. Krupavičius; 15) J. Kardelis; 16) St. Kolupaila; 17) Br. Keturakis; 18) L. Kublickas; 19) M. Katiliškis; 20) A. Merkelis; 21) K. Pakštas; 22) B. Pūkelevičiūtė; 23) J. Pronskus; 24) S. Prapuolenytė; 25) V. Rastenis; 26) S. Sužiedėlis; 27) L. Šimutis; 28) V. Sidzikauskas; 29) E. Simonaitis; 30) Ig. Šeinius; 31) A. Šalčius; 32) R. Šilbajoris; 33) V. Trumpa; 34) A. Trimakas; 35) J. Vilčinskas; 36) J. Vilkaitis; 37) L. Žitkevičius (Balys Pavabaly); 38) J. Žilevičius; 39) T. Žiūraitis.

Beje, dar 40) J. J. Bachunas ir 41) Em. Čekienė.

JAV L. Bendruomenės medžiaga (Lokas ir t.t. ir t.t.) telkė pats pirmininkas (jau buvau gavęs J. Šlepečio, prel. Balkūno ir dar keletą str.). Čia, žinia, neminių savo "įtarpų": 1) sukaktyvininkai dr. V. Kudirka, Tumas-Vaižgantas; 2) Amerikos lietuvių švyturiai (ALT, BALF); 3) Kaip eita į Lietuvos nepriklausomybę (iki 1918.2.16); 4) Iš Lietuvos valstybinės kronikos (svarbesnieji faktai ir datos); 5) Nuvėse naujienos (kaip lietuviai Amerikoje kūrėsi ir krūvon būrėsi) ir 6) iv. mintys (skyriams baigti ar į psl. belaužiant dykumas "atidėkinti"). Tiek tegaliu pridurti:

— ... ir tai teko apmokėti (podarbiniau) savo laikui!

CV paketino pritarti mano minčiai, kad metraštis būtų iliustruotas: a) autorių foto; 2) apygardų, apylinkių ir pn. organizacinėmis nuotraukomis ir 3) mūs, tremties, dailininkų reprodukcijomis.

Pažadėsi, patiešys... O mano jau buvo tartasi (susirašinėjama) su dailininkais ir paruošta visa schema. Ir...

1957.6.10 (oro paštu — "sp. delivery") "Atšvaito" medžiaga buvo pasiųsta į Cleveland, Ohio. Ir... kas? Nuo čia prasideda "kelias atgal"!

Po 6 savaitių atvirukas. CV pirmininkas rašo:

"... turėjau išvykti į New Yorką liet. kalbos ir lieraūros vasar. kursuose dėstyti. Dabar, grįžęs, pirmiausia tvarkau einamuosius reikalus (LB Tarybos sesija, PLB seimas, "Knygų Lentynos" leidimas), toliau rūpinsiuos liuanistinių programų spausdinimu, tik po to gilinsiuos į tai, ką Jūs man susiuntėte. Viskam iš karto neturiu nei jėgų, nei laiko".

Yra senas anglų humoro dalykėlis:

— Kiek Tamstos įstaigoje tarnautojų dirba?

— Manau, kad bent pusė! CV padėtis žymiai blogesnė: arba kiti valdybos nariai nenori (dirbti), arba pirmininkas pats viską nori aprėpti.

Dar po 2 savaitių (t.y. jau 1957.8.4) rašo:

"... man striuka su laiku".

"... prašau man trumpai išdėstyti, ką aš turiu daryti su atsiųsta man medžiaga: visą ją perskaityti? sudaryti rankraštį, kuris tikėtų spausdinti? numatyti fotografijoms vietas? pagaliau palyginti dar ir kalbą bei rašybą? Vaizdavaus, kad visą rankraštį spaudai parengsite Jūs. Dabar informuokite, kaip mūsų darbas turi toliau eiti".

I tai, tarp kita ko, atsakiau (1957.8.8): "Medžiaga, kurią esu nusiuntęs, jau yra paruošta spaudai, bet ne koks juodraštis".

1957.8.26 CV rašytame laiške skaitome: "Esu apsisprendęs viską perskaityti aš pats".

"... tegalėsiu prisėsti tik po LB Tarybos sesijos".

"Mūsų nusistatymas ir noras, kad jis (metraštis) išeitų dar šiais metais ir kaip galima greičiau. Turiu bėdos su bendruomenine medžiaga: ligi šiol (niekas) neparašė..."

1957.9.5:

"... sunkiausia su bendruomenine dalimi".

1957.9.10 CV pirm. rašė:

"Esu suinteresuotas, kad viskas būtų atlikta kaip galima greičiau, nes delsimas mane jau pradeda veikti slegiamai".

O mane? — ar aš redaktorius ar prašaleivis ("be nervų")? Ir kas dėsia?! Spalis praėjo, kaip ir rugsėjis. Ir lapkritis praėjo. Ir gruodis. Nei žodžio iš CV. Pagaliau laiške, rašytame 1958.1.5 pasiūloma (nei iš šio, nei iš to): "Ateina į galvą mintis sudaryti specialią metraščio komisiją, kuri rūpintųsi metraščio leidimu".

1958.1.15 atsakiau:

"O kam? — idant daugiau biurokratizmo? Metraščio medžiagą pasiunčiau CV susipažinti, bet ne redaguoti. Komisija reikėjo rinkti prieš renkant redaktorių. Tuomet gal nebūtų reikėję laukti pusės metų medžiagos perskaity-

mui. Atleiskite, bet Pats galite suprasti, kokioje padėtyje mane pastatėte prieš autorius".

Kaip dabar atsigręžtu, matau, kad CV pirmininko laiškas, rašytas 1958.1.5, buvo pirmoji d-i-v-o-r-s-o ieškojimo lakštutė. Ir pykstu pats ant savęs, kad dar... turėjau iliuzijų ir nenorėjau CV (ypač pirmininkui) daryti nepatogumų. Juoba kai kas jau visą savo dėmesį teskyrė artėjan- tiems rinkimams.

1958 m. sausio pabaigoj (27 d.) laiške J. Kapociui (gavau nuorašą) rašoma:

"... medžiagą po ilgos gaitės peržiūrėjau ir gražinu redaktoriui p. J. Cicėnui išbaigti redaguoti".

Išbaigti?! Vėl susirašinėjimai su CV. 1958.4.16 pirmininkas vėl (užtraukė senąją dainą):

"... neturiu laiko. Ir greitai neturėsiu".

Dar gražiau:

"... kodėl turėčiau rūpintis vis tik aš vienas?"

Tai buvo atsakoma į mano raštą, rašytą... 1958.3.25. Jau rašysiu — ryžausi — viešą pranešimą, bet — rinkimai, dar sakys — specialiai pakankti ir t.t. ir t.t.

Po mėnesio laiškas iš CV:

"Laiką suėda įvairūs degamieji reikalai" ir "... jau spėjo pasenti mano duota bendruomeninė medžiaga. Reikia viską iš naujo peržiūrėti ir papildyti, kai ką išmesti. ... prašau man viską atsiųsti".

"Be to, baigiasi ir mano valdžios dienos..."

Kas?! "Bendruomeninė medžiaga" sensta, o mano sužvejotoji-suprašytoji? gal jaunėja?! Nuostabiai kropštaus straipsnio "Okupuotoji Lietuva" autorius (J. Audėnas) net ... 3 kartus siuntė papildymus.

Tasia pat ir su kitais str.

"Valdžios dienos" baigiasi, o aš lyg neapmokėta sąskaita ar koks skuduras lieku "ateinančiai kadencijai"?! Dievaž, tokio žmogaus traktavimo dar gyvenime nebuvau užtikęs. Bet guodžiaus...

gal naujoji taryba ir naujoji valdyba atsimins ir ... metraščio bylą? Nei kam šilta, nei kam šalta, ir tada (1958.7.16) pasiunčiau spaudai *viešai atvirai*:

"... protesto vardan randu reikalinga visą medžiagą grąžinti autoriams".

Kai iš pašto (pranešimai spaudai ir registruoti laišakai su str.) pasukau stačiai į fabriką, į darbą, jaučiausi ne tik apvogtas (tiek laiko vėjais, ir amžinai stingamo laiko!), bet ir... atėčiai skaudžiai išpėtas: — Nepasitiekė per daug žmonėmis!

Vienas bičiulis barė, girdi, reikėjo sudaryti sutartį (kontraktą). Viešpatie, negi mes visuomeninį ir tautinį darbą dirbsime pagal kontraktą?! Man ir į galvą neatėjo, kad garbės žodis reikėtų mažiau už rašytą susitarimą. Antra grįžus, kas iš to, jei būčiau gavęs per jėgą (arba: sulig išstatymo!) moralinį atpildą, juo

labiau — koki centą. Džiaugiuos, kad dėl honoraro ir į derybas nėjau (viso esu gavęs \$36.75 čekį pašto ir kt išlaidoms, kai iš tikrųjų iv. kiti metraščio reikalai papildomai atėjo... 1-2 savaitių uždarbi, o kur žmonos talka perrašant rankraščius?!). Dar kas prikištų: ... ginčas dėl pinigų!

2.

Ak, man ir šandie dar neaišku:

— Kam sumanė metraštį, jei nebuvo nei krislo valių tesėti? Kur elementarusis atsakomybės jausmas?!

Beje, nedailų metraščio bylos puslapį "užskleidžiau" 1958.7.16, JAV LB CV iki šiol nei žodžio. Nuostabus neįturtumas, retas nesiskaitymo su bendruomene (ir atskiru jos nariu) "pavyzdys"! Bet gana šios "purvo vonios"...

3.

— ... JAV Liet. Bendr. CV įvertas į nesmagią bylą (kone kompromitacija: maldauti straipsnių, prašyti skubėti rašyti, po to medžiagą konservuoti ir... besigelbinti nuo tolimesnių "laiko dulkių", viską atgal išsiuntinėti) buvau priverstas atsisakyti ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos metraštį redaguoti, nes to jau reikalauja žurnalistinė etika. Dingos, visuomenė — ne vaikų darželis, kur žaidžiama kaip patinkama.

J. Cicėnas

Nepilnas kvailys

Tėvas: — Ar žinai, Jonuk, kodėl tave pavadinau kvailiuku?

Vaikas: Žinau, tėtė.

Tėvas: — Kodėl?

Vaikas: — Todėl, kad aš dar ne toks didelis, kaip tėtė.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvos Auditorijos orkestras, muziko V. Jančio vadovaujamas. Jaunimas ir senimas kviečiami praleisti savaitgalio vakarus prie šokių muzikos. 3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALUMET 5-8333

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALBROOK 5-8063

Yra gėda nemokėti savo kalbos ir nepažinti savos literatūros! Norėdami daugiau susipažinti su senąja mūsų literatūra, neatidėliodami įsigykite prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuvių Knygų Istoriją". Knygos kaina: kietais viršeliais \$3.00, minkštais \$2.00.

Užsakymus adresuokite:
NAUJIENOS.
1739 S. Halsted Street.
Chicago 8, Ill.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 25, 1958

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

kurs tęsėsi keletą valandų ir kuriame Pranciškus turėjo pakartotinai kalbėti svarbiais sau ir savo įstaigos darbininkams klausimais, jis susitiko savo nuoširdų draugą dar iš partizanavimo laikų. Su juo nesimatė jau nuo keturiasdešimt penktųjų metų, kai jis pats išvyko į frontą, o jo draugas, sunkiai sužeistas, pasiliko ligoninėje jau iki pat karo pabaigos.

Tas netikėtas susitikimas juos abudu tiek pradžiugino, kad nutarė jį aplaistyti stikleliu degtinės ir užėjo į artimiausią restoraną. Draugas paprašė ketvirtukę ir kai jos dugnas pasidarė tuščias, Pranciškus pašaukė kelnerį ir kad draugas nepamanytų, jog nuo partizanavimo laikų yra visiškai subobėjęs, užsakė atnešti antrą. Tai tiek pakėlė ūpą, atsirado kalbos ir nublukę laikai jų akyse vėl įgavo gyvas spalvas, jog trečią ketvirtukę kone abudu kartu užsakė, paskui ketvirtą, net nesiklausęs pats kelneris jiems pastatė. Kai restoraną apleido, jau aušo. Abudu atsisveikino susijaudinę, ilgai spausdamiesi rankas, ir atsiskyrę nuėjo kiekvienas savo keliu.

Pranciškus žingsniavo labai rimtai, akimis sekdamas šaligatvio liniją, tačiau jautė, jog šaligatvis kažkaip supasi iš šono į šoną ir jo tiesioji linija karts nuo karto dingsta iš akių. "Atrodo, — sumurmėjo Pranciškus, — kad truputį būsiu... po velnių!.." Ir staiga, pats sau netikėdamas, uždainavo tenorū:

"Lenkų giria — dėlko tave
taip mylim mes?
Nes tavo tankumoj kaip
danguj jaučiamės.
Iš tavo pasparnių
Be baimės taikome į priešą
ginklą mes..."

Kažkokie žmonės, eidami į darbą, kombinezonais apsi-vilkę, nusijuokė ir atsigrįžo. Tai Pranciškų įsiutino, kad ir jis į juos atsigrįžo:

— Ko, po velnių! — Sušuko. — Manote, kad aš girtas? Praeiviai nuėjo savo keliu, bet Pranciškus toliau šaukė:
— Manote, kad aš girtas? Kas girtas? Aš girtas? Viskas melas. Patys esate girti, tai ir viskas!..

Staiga priešais save pamatė du milicininkus. Abudu žiūrėjo į jį šaltai ir susikaupę. Pranciškus norėjo jiems kažką pasakyti, bet jam akyse vis dar tebesivaideno tie, kurie jį užkabino, ir užuot atsiprašius, jam iš burnos vėl išsprūdo ir jis sušuko:

— Patys esate girti!

Milicininkai žengė žingsnį artyn ir staiga išblavėjęs Pranciškus pamatė jų veidus visiškai iš arti. Tai buvo jau ni vyrukai, vienas kapralo laipsnio, antrasis su trimis juostelėmis, — puskarininkis. Jis buvo labai strazdanotas ir

aukštyn paplėšta nosimi, ir Pranciškui rodėsi, kad jo melsvos akys iš po kepurės matiko buvo šaltai piktos.

— Dokumentus prašau, pilieti, — ištare puskarininkis, ir ištiesė ranką. Pranciškus atsitraukė.

— Dokumentus? — vapaliojo Pranciškus. — Kodėl?

— Prašau dokumentus, — pakartojo puskarininkis, ir jo

balsas buvo pakeltas visa gaida aukščiau.

Pranciškus jau buvo bekišęs ranką į kišenių, kuriame laikė savo dokumentus, bet palietęs kišeninę knygutę, susilaikė.

— Betgi... — norėjo kažką sakyti.

Dabar kapralo laipsnio milicininkas, kurs ligi šiol nejudėdamas ir be žodžio sekė

kiekvieną Pranciškaus judesį, priartėjęs sušuko:

— Dokumentus! Supranti ar ne?

Pranciškus išsitraukė kišeninę knygelę. Atskleidė ją virpančiomis rankomis ir išėmęs padavė savo asmens tapatybės kortelę puskarininkui. Tas apžiūrėjo, apžiūrėjęs ir atrėmęs į savo keli savo odi- (Tęsinys 4-ame puslapyj)

NOW AT GLASER'S

Everything* is Washable in the NEW MAYTAG ALL FABRIC AUTOMATIC

* If it's safe in water... it's washable in the new Maytag. Sheer stockings and delicate sweaters of fragile modern fabrics... dainty baby woolens... sturdy cottons and heavy materials... now you can wash them all automatically, yet with the gentleness of hand washing. Saves on ironing, too!

Only MAYTAG offers you all of these features:

• Two speed washing action. Push-button control.	• Automatic water level control saves water.	• Built-in Suds Saver optional.
• Choice of 3-water temperatures, with exclusive cold water wash or rinse.	• Gyrafoam action and double spin tubs for cleaner, faster washings.	• In White, Pastel-tone Green or Yellow.

COME IN
TODAY

Glaser's Furniture and Appliance Co.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Atkelta iš 3 psl.)

ne terba pradėjo kažką rašinėti į mažą taukuotą, juoda cerata aptaisytą knygelę.

— Ka čia rašote, jei galima žinoti? — paklausė Pranciškus, bandydamas pažvelgti puskarininkui per petį.

Puskarininkis neatsakė; rašyti tokioje padėtyje jam nesisėkė ir Pranciškus matė, kaip milicininkas rauko kaklą ir kaisioja liežuvio galiuką. Po valandėlės ir vėl paklausė:

— Kodėl nurašot mano dokumentą?

— Kagi, gal tamstai nepatinka? — piktai paklausė kapralas. — Gal milicija tamstai nepatinka, pilietei?

— Nieko panašaus nesačiau. — Pranciškus atsakė aštrokai. Pažvelgė į kapralo išpūstus žandus ir pasijuto drebas iš apmaudo. Alkoholis buvo visai išgaravęs.

— Dabar tai ne, — atsakė kapralas ir iškrepė savo neužaugos veidą pikta šypsena. — Suprantama, kad dabar ne. Bet prieš valandėlę tai milicija tamstai buvo girtuokliai.

— Kam? Ar man?.. Prašau ne tokiu tonu, — pasipiktino Pranciškus.

— Ne tokiu tonu. Dabar, ne tokiu tonu. O prieš tai sugėbėjote šaukti, kad mes girti, — ir išdidžiai pažvelgęs į Pranciškų iškilmingai ištare: — Uniformą įžeidėte, pilietei.

— Melas! — aistringai užprotstavė Pranciškus.

Kapralas atsisuko į puskarininkį, kurs visą laiką kažką užsispyręs teberašė į savo tą taukuotą juodą knygutę.

— Girdi? Tas pilietis sako, kad mes meluojame. Užrašyk tai.

Pranciškus dar kartą pasižiūrėjo į milicininkų jaunus veidus ir jį paėmė pasiutimas. Išskėlęs aukštyn abidvi rankas jis jomis grėsmingai mojuodamas rėkė:

— A, taip, užrašyk tai, šūdveži, užrašyk! Užrašyk, kad kišu tave į subinę ir kad į viską...

Iš pykčio visiškai neteko lygsvaros. Žodžiai jam pro burną liejosi lyg iš kokios miglos, jis pats nesuprato ką besakęs ir kaip besakęs. Rėkavo be prasmės ir be sąryšio, visą laiką nervingai rankomis mojuodamas. Kai pasiutimas pradėjo išgaruoti, jis lyg bus te pabudo ir pamatė, kad puskarininkis jo dokumentą deda į savo odinę terbą.

— Eime, — trumpai pasakė jis.

Visiškai išsekęs, be jėgų ir be valios Pranciškus nuėjo su jais į komisariatą.

Komisariatas buvo netoli tos gatvės, kurioje Pranciškus buvo sulaikytas; teko eiti apie dešimtį minučių ir per tą laiką Pranciškus palaipsniui visiškai atgavo savijautą. Po kiek laiko jis bandė nučiuoti nenusigandusį ir net mėgino švilpauti. Buvo išsiži-

des ir susijaudinęs, bet norėjo laikytis taip, kaip laikosi nekalti ir giliai įžeisti žmonės. Galvą nešė iškeltą, žengė išdidžiai, ir kai pastebėjo, jog milicininkai seka jo laikysena, ironiškai nusišypsojo. Įeinant pro tamsius komisariato vartus pamanė: "Be reikalo susijaudinau. Viskuo kaltas nuovargis ir ta degtinė; velniai, tiesą pasakius, ją ir pakišo. Su tais šuniukais nesusikalbėsiu. O gal ir tikrai juos įžeidžiau. Turiu pasikalbėti su kuo nors išmintingesniu".

Perėję kiemelį suėjo į dežurojančiojo kambarį. Visa tai truko tik momentą, bet per tą laiką pirmą kartą po įvykio gatvėje Pranciškus pasijuto ne savyje: pirma jaunesnysis milicininkas atidarė duris ir pats pasitraukė, o kada Pranciškus pasiekė kambario vidurį ir pažengė dar kelis žingsnius, tik tada suėjo abudu milicininkai, uždarydami paskui save duris, kurios kažkaip labai nejaukiai sugingždėjo.

"Gera tvarka", — pamanė Pranciškus nemąstydamas. — "Kur jau kur, bet čia turėtų būti tvarka. Dabar reikia pasikalbėti su kuo nors protin-gu".

Apsidairė vis tebeturėdamas akmeninę veido išraišką. Tai buvo paprasta troba su neaiš-

kiai dažytais sienomis, perskirta per vidurį užtvaru-barjeru, kurio kadaise buvę dažai visiškai nutrinti ir išblukę. Pranciškus suprato, kad aną to užtvaro perdėklo labai daug žmonių per ilgą laiką turėjo ramstyti. Sienose kabėjo valstybės vyrų portretai, viršum jų erelis. Prie vienos sienos medinis suolas, ant kurio, nugara į aslą atsukęs, miegojo kažkoks vyriškis. — "Negalima pasakyti, kad čia būtų tvarka", — dar sykį pamanė Pranciškus.

Milicininkai tuo tarpu elgėsi taip, lyg Pranciškaus visiškai čia nebūtų. Kažką pusbal-siu kalbėjosi su vyru, sėdinčiu kitapus barjero. Pranciškus girdėjo jo nosinį balsą, bet veido negalėjo įžiūrėti; jį buvo užstoję abudu milicininkai. Pranciškus keletą minučių laukė tylėdamas, tikėdamasis, kad bet kurį momentą jį paprašys, kad prieitų ir parašytų prisipažinimą, bet nieko panašaus neatsitiko.

Priešingai: kurį laiką klausėsi jų kalbos Pranciškus suprato, kad jie ten visiškai apie jį nekalba; jie kalbėjosi apie kažkokį prieš savaitę pavogtą dviratį. Vienas milicininkas tvirtino, kad pavogęs kažkoks Paterka; antrasis gi manė, kad savininkas dviratį

(Tęsinys 5-me psl.)

CHICAGOS ŠVARIASIAUSIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus: naujus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vaisius, akordeonus, siuvas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius galite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

**A M E R L I T
SUPPLIES CO.**

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas

BŪKITE TIKRI,

kad jūsų dovanojami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ar Sovietų Sąjungos dalis

**YRA 100%
APDRAUSTI**

Siųsdami savo paketus, būkite tikri, kad jūs siunčiate juos per autorizuotą firmą ir reikalaukite apdraudos įrodymų.

Jūsų pačių interese turėti reikalus su patikima bendrove, kuri yra biznyje daugiau, kaip 25 metų. Mes didžiujame savo mandagiu, asmeniui, atidžiu ir greitu patarnavimu.

Gautus paštus siuntinius mes pakvituojame ir pasiunčiame sąskaitas per 24 valandas.

Atsilankykite į bet kurį mūsų skyrių ir pareikalaukite Vedėjo parodyti jums paliūdytą kopiją apdraudos poliso nuorašą nuo DŪRŲ IKI DŪRŲ. Reikalaukite mūsų puikių katalogų.

**GLOBE PARCEL
SERVICE, INC.**

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

390 West Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Telephone: ANDrew 8-8764

263 Market Street
Newark 2, N. J.
Telef.: MARKet 3-1968

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FRontier 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TASHmoo 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & E. 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER, NEW YORK
Tel.: BAKER 5-5923

346 — 3rd Avenue
PITTSBURGH 22, PA.
Tel.: GRant 1-3712

Reikalaukite telefonu arba raštu mūsų patvirtintų informacijų knygutę.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

4 — NAUJIS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 25, 1958

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE!

Jau laikas pasiųsti Jūsų atneštus ar paštu mums prisiųstus KALĖDINIUS SIUNTINIUS. Kviečiame nors kartą atsilankyti į daugeliui žinomą lietuvišką įstaigą ir įsitikinti, jog mes tikrai turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių medžiagų, moteriškų ir vyriškų baltinių, skarelų, megztukų, deimantinių rėžtukų, plaukams kirpti mašinėlių, odos ir labiausiai SSSR pageidaujamų prekių žemiausiomis kainomis.

Galite ir užsakyti iš katalogų angliškas medžiagas, avalynę, vaisius, akordeonus, siuvas, mašinas, maistą ir t. t. Pav.: pusvilnonė skirtingų spalvų medz. 5 siutams 17½ yar. \$52.00, i Sibirą \$53.20 Rayon skirtingų spalvų medžiaga 6 siutams 21 yardas \$57.60, i Sibirą \$58.80 20 svarų taukų \$21.30, i Sibirą \$22.50 20 svarų ryžių \$13.74, i Sibirą \$14.94 30 svarų cukraus \$16.00, i Sibirą \$18.10 18 svarų kiaulės taukų, 10 sv. miltų, 5 sv. cukraus, 4 sv. monų kruopų ir 2 sv. ryžių \$28.50, i Sibirą \$31.10

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street, Chicago 23, Ill., USA.
Tel.: CRAWford 7-2126

MES NESAME PATENKINTI IKI JŪS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:

1. Mūsų įstaiga Newarke bus atidara ir sekma. nuo 9 iki 4 val.
2. Mes išsiunčiame siuntinius tuoju neatidėliodami.
3. Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
4. Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5. Mūsų maisto, auksėlių ir vaistų nauji standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi remiantis mūsų klientų pareikalavimais. Ateikite į:

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INGersol 7-6465, INGersol 7-7272

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 valandos,
sekmadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
312 Market St. Newark, N. J. Tel.: MITchell 2-2452
(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. OREGon 4-1540 11601 Jos Campau Ave. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298 121 S. Vermont St. LOS ANGELES, CAL. DUNkirk 5-6550

N. Y. įstaiga atidaryta kasdien 9—6, šeštad. ir sekma. 9—4.

832 N. 7th Street Philadelphia 23, Pa. WAlnut 3-1747 651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHApel 7-5164 1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILL. HUmboldt 6-2818

Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės jūsų gimtąja kalba.

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

pragerė ir bijosi prisipažinti žmonai. "Perkūnai juos trenktų!" — pamanė Pranciškus. — "Aš jiems pats pasakysiu". Priėjo prie barjero ir nuste- bęs pamatė, kad prie stalo sė- dįs milicininkas yra taip pat tik kapralas. O jis tikėjosi, kad jį atvedusieji kalbasi su karininku.

— Atsiprašau, — ištarė jis garsiai ir atsistojo priešais. — Ar galėčiau pasikalbėti su ko- misariatu viršininku?

Milicininkai dar kurį laiką kalbėjosi su kapralu ir paga- liau atsisuko į jį.

— Norėčiau pasikalbėti su komisariato viršininku, — garsiai pasakė Pranciškus.

— Žinoma, — atsakė pus- karininkis ir krepšį į kapra- lą už stalo: — Tą pilietį tur- būt paimsim pasivaikščioti? Kaip ten šiandien reikalai?

— Truputį didoka kompa- nija, — atsakė prie stalo sė- dintis ir žvilgtelėjo į Pran- ciškų: — Ale tilps.

— Kaip tai pasivaikščioti? — paklausė Pranciškų.

— Nusirengti! — įsakė pus- karininkis Pranciškui, ir nu- sisuko sau. Pranciškų tematė jo plačius pečius, perjuostus diržo skerspote.

— Ką sakėte? — paklausė.

— Ar pilietis negirdi? Pra- šau nusirengti! Diržą, kakla- ryšį, batų raiščius, ir doku- mentus. Taip pat visus kitus daiktus.

— Dokumentą jau turi, — priminė puskarininkiui kap- ralas.

— Bet, po velnių, kam to reikia? — paklausė Pran- ciškų.

Puskarininkis atsisuko į Pranciškų ir pažiūrėjo į jį su nekantrumu.

— Kam to reikia? Esate gi suimtas, — paaiškino. — Ma- note, kad mes jus čia atvedė- me tamstos švelnią rankutę paspausti?

Visi trys garsiai ir linksmi nusikvatojo. Pranciškų buvo tiek nesavyje, jog į jų juoką ir dėmesio nebeatkreipė.

— Suimtas? Už ką? — pa- kartojo jis klausimą.

— Nežinote?

— Ne, — rimtai atsakė Pranciškų ir priartėjęs prie užtvaro atsirėmė į jį alkūnė- mis. — Ne, nežinau. Atmenu, kad kažkaip netekau lygsva- ros, bet tai juk, man rodosi, tėra menka priežastis žmogų

per klaurą naktį laikyti komi- sariate.

— Menka priežastis? — nu- tęsdamas pakartojo puskarin- ninkis. — O ką gi tamsta ten rėkavai? Nebepamenate, ką rėkavote?

Visi trys į jį žiūrėjo ir stai- ga Pranciškų nušėtuvo. Mi- nutė tylos. Tik tas ant suolo miegantis sunkiai šniokštė.

— Ne, — atsakė Pranciškų po minutės. Perbraukė ranką per savo kaktą: — Nepame- nu.

— Tada paskalbėsm, kai iš- sipagirisite ir kai viską aiš- kiai atsiminsite, — pasakė pus- karininkis. — Tada pasirašy- site prisipažinimą ir paleisi- mės namo.

— Ar nebūtų galima dabar?

Sėdįs už stalo kapralas nu- sijuokė.

— Kapgi prisipažinsite, jei pats sakote, kad nieko neatsi- menate.

— Kaip tai nieko? Visą at- simenu.

— Visą? — paklausė pus- karininkis pasityčiodamas.

Pranciškų vėl sumizgo.

— Visą, — atsakė įtikinan- čiu balsu ir pažiūrėjo į pus- karininkį tokiomis akimis, lyg lauktų iš jo pagalbos. — Visą... išskiriant tuos žo- džius, kuriuos rėkiau. Nega- lėsiu jų pakartoti pažodžiui, bet jei man priminsite... — ir numojo ranka.

— Priminsime rytoj, — pa- sakė puskarininkis. — Mums kita nesvarbu, kaip tik tams- tos žodžiai. O dabar gana tų diskusijų, pilieti. Prašau ati- duoti dirželį, virveles, šalikė- lį ir visa ką turit kišeniuose... — pažiūrėjo į Pranciškų lyg išmėtinėdamas ir mandagiai pridūrė: — Neapsunkinkite mums darbo, pilieti.

— Betgi... — bandė dar kaž- ką Pranciškų.

Už stalo sėdįs kapralas su- davė kumščiu į stalą:

— Ar tamsta supranti žmo- nių kalbą ar ne? — suriko. — Atiduokite daiktus ir nekal- bėkite, nes tamstai tai neišeis į sveikatą!

Pranciškų drebančomis rankomis pradėjo išiminti iš kišenių smulkmenas ir krauti ant stalo: ten buvo nosinė, šuklės, veidrodėlis, amžinoji plunksna ir pieštukas. Kapra- las visa surašė ir sudėjo į di- delį pilko stambaus popie- riaus voką: ant voko grubio- mis raidėmis užrašė "Pranciš- kus Kovalskis. 1952 m. kovo 28 diena". Nuėjo prie spintos

ir jį atidarė. Akių kampu ryti pirmą kartą, — pasakė Pranciškų pamatė, kad ten puskarininkis.

dauj jį tokių vokų buvo su- dėta. Kapralas padėjęs voką prie kitų tokių pat, uždarė spintą ir vėl atsisėdo už sta- lo. Pakižo Pranciškui kažkokį formuliarą ir pirštu parodęs pasakė:

— Pasirašyk.

Pranciškų pasirašė ir po- pierių grąžino.

— Esu senas partizanas, — karčiai pasakė. — Niekad gy- venime nieko tokio nepada- riau, dėl ko negalėčiau žmo- nės pažiūrėti į akis. — Ir pradėjo karščiuotis: — Kas turi būti nubautas už tą ne- susipratimą? Taip negali bū- ti, kad žmogų staiga uždary- tų už tai, kad išgėrė keletą stiklelių degtinės. Galite man tikėti, kad pirmą kartą gyve- nime esu komisariate.

— Tai labai puiku iš tams- tos pusės, — atsakė kapralas net nepažvelgęs.

— Bet šykį gi reikia pada-

— O dabar prašau paskui mane.

— Laikydamas kelnės rai- komis Pranciškų nuėjo pas- kuti jį. Nuėjo gabalą labai pur- vinu koridorium, kurio palu- bėse vos spinkėjo silpnos- lemputės. Pagaliau atvėręs kažkokias duris milicininkas ištarė:

— Tutaj! (Čionai).

J. Pr.

Sumanumas

— Ei, tt, ką ten veiki mano obelyje?

— Prašau nepykti. Po obe- lim radau keletą nukritusių obuolių, tai norėjau juos vėl pakabinti.

Per patį vidurį

Motina: — Kiek sykių sa- kiau, gana žaisti. Dabar susi- žaidei, galų gale!

Vaikas, verkdamas: — Ne- galų gale, o per patį vidurį!..

Kalėdoms specialiai į Lietuvą

SIUNTINYS H

\$28.40

5 sv. kumpio (be katilo), 5 sv. Creamery sviesto
5 svarai grynų taukų, 5 svarai cukraus.

SPECIALAS NR. 3

\$32.83

1000 g. geriausios braziliškos kavos
1000 g. olandiškos cocoa, 1000 g. grynų taukų
1000 g. Creamery sviesto, 3000 g. cukraus
250 g. Ceylon arbatos, 500 g. olandiško šokolado
500 g. sūrio (45% riebalų), 1000 g. ryžių
500 g. džiovintų pečių, 200 amerikoniškų cigarečių

MOTERŲ SPECIALAS

\$76.20

3½ jardo 100% vilnonės medžiagos paltui
3 jardai 100% vilnonės medžiagos moterų eilutei
6 jardai Rayon pritaikinto pamušalo
3 jardai 100% vilnonės medžiagos suknelėi
8 jardai Rayon suknelėms ir bliuskoms
8 jardai medvilnės vasarai suknelėms ir bliuskoms.

SIS SKELBIMAS JUMS VERTAS 50 CENTŲ

Iškirpkite ir pasiųskite mums su savo užsakymu, nuskaitydami 50 centų iš kainų. Klauskite mūsų pilnų katalogų dovanų siuntiniams ir medicinos.

Mes esame pirmaujanti firma persiuntinimui pinigų į Lietuvą ir USSR specialia rata 10 rublių už dolerį. Kviečiame pasiteirauti.

ESAME LICENZIJUOTI IR APDRAUSTI.

GRAMERCY - Dept. N

744 BROAD STREET, NEWARK 2, N. J.

Nudžiuginkite
Jūsų
artimuosius
dovanomis
KALĖDOMS

Siuntiniai į Lietuvą

su iš kalno apmokėtu muitu.
Siuntinių pristatymas gavėjams
100% garantuotas.

Siuntiniams į
STRS siųsti
mūsų imonė
turi nuo 1947
metų betarpe
sutartį su Intu-
ristu Maskvoj

MES SIUNČIAME TIK NAUJUS JŲSŲ MUMS

PRISTATYTUS ARBA PAS MUS VIETOJE

PIRKTUS ĮVAIRIAUSIUS DAIKTUS.

Mūsų įmonėje Jūs visuomet rasite siuntiniams sudaryti didžiausią pasirinkimą įvairių vietinių ir importuotų medžiagų, odos, maisto produktų, ner- tinių, skarelų, kojinių, kostiumams priedų, stiklui rėžtukų, vaistų ir pan. Jas pirkdami Jūs įsitikinsite, kad kainos labai prieinamos.

Mūsų turimi JAV keliolika tūkstančių nuolatinių klientų yra geriausias įrodymas įmonės atliekamo greito ir tikrai sąžiningo patarnavimo.

Neatidėliodami reikalaukite mūsų naująjį katalogą.

Pristatome
siuntinius
greičiau, nei
kiti, nes įtei-
kiame juos
paštui betar-
piui Chicagoj.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State St., Chicago 4, Ill.
Phone: WAbash 2-9354

Mūsų klientai
naudojasi prie
imones esama
automobiliams
pastatyti vieta
Quincy Str.
nemokamai.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: Centrai 6-5208

KAMBARYS 1043

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambl Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė ir J. Eglė Zabarauskaitė
Medžiagą siūsti: 1938 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

METAI

NR. 20

Pranešame visiems šio skyriaus skaitytojams ir bendradarbiams, kad su šiuo numeriu Mūsų žingsniai pradėdami leisti kas savaitę. Darbas bus didelis, reikalaujamas dvigubai daugiau pastangų negu ligi šiol, bet M. ž. redakcija padarė šį užsimojimą su pasitikėjimu visais tais, kurie savo darbu prisidėjo prie skyriaus leidimo pirmiau. Tikime, kad visi mūsų bendradarbiai neapleis mūsų ir ateityje. Dėkojame "Naujienu" dienraščiui, už suteiktą galimybę šį skyrių leisti kas savaitę.

"M. ž." Red.

Vertybinių meno analizė

Vytautas Kavolis

Kiekviena kultūrinė sistema turi atsakyti šiuos Florence Kluckhohn suformuluotus klausimus: kokia yra žmogaus prigimtis? koksai žmogaus ir gamtos santykis? kokia laiko dimensija svarbiausia? koksai asmenybės tipas labiausiai vertintinas? koksai turėtų būti vyraujantis žmogaus su žmogum santykis?

Ši klausimų schema gali būti pritaikyta kiekvienai kultūrinei sistemai bet kuriame jos lygyje, ir ji duoda patį bendriausią kultūrinių sistemų *fizionomijos* vaizdą. Pvz. Apšvietos gadynės filosofijos posūliavo gerą žmogaus prigimtį; žmogaus viešpatavimą virš gamtos; nusikreipimą į ateitį; akciją, bet ne pasyvų būvimą; ir individualizmą. Tradicinė lietuvių kaimo kultūra akcentavo pažūrą į žmogų, kaip nei labai geros, nei labai blogos, bet kintančios prigimties; žmogaus priklausymą gamtai; dabartį; pasyvų būvimą, bet ne akciją; ir kolektyvizmą! Sovietinis kolektyvizmas skiriasi nuo autentiško marksizmo tuo, kad pastarasis žmogaus prigimtį laiko gera, gi pirmasis ją definuoja, kaip blogą ir todėl reikalauja nuolatinės komunistų partijos priežiūros. Vertinimai yra išreiškiami konkrečiais bendruomeniniais struktūriniais susitvarkymais. Pritaikyta meninei kūrybai, ši schema duoda gana įdomių rezultatų. Paimkime konkrečiu pavyzdžiu du žinomus lietuvių dailininkus: Romą Viesulą ir Antaną Rūkštelę. (Čia turiu pastebėti, kad toksai palyginimas, tegalimas tikrai grynai sociologinėje plotmėje, analizuojant jų vertybes arba jų vaidmenį visuomenėje, tačiau ne meninėje plotmėje. Kaip žmogus, aš esu įžeistas, kad, kaip sociologas, išvis drįstų tokį kvantitetą, kaip p. Rūkštelę, analizuoti drauge su vienu iš šiandien pirmaujančių mūsų dailės kūrėjų).

Kiekviena kūryba — patsai

jos faktas — implikuoja optimistinę pažūrą į žmogaus prigimtį. Jeigu žmogus būtų blogos prigimties, jo kūryba būtų blogos vertės, ir nebūtų verta kurti. Tik tai pasyvumas ir apatijs implikuoja pesimistinę žmogaus prigimties vertinimą, bet kūryba — net Antano Škėmos "kūrybinis nihilizmas", tariant jo paties terminu — savyje slepia optimistinę požiūrą. Tokiu būdu abiejų mūsų analizės objektų meninėje veikloje implikuota optimistinė pažūra į žmogaus prigimtį. Aktyvus kūrybinis veikimas taip pat savaime reiškia akcijos, o ne pasyvaus buvimo vertinimą. Šiais atžvilgiais mūsų pasirinktieji pavyzdžiai sutampa.

Bet jie išsiskiria kitais. Viesulo kūryba aiškiai implikuoja žmogų, *viešpataujantį virš gamtos*. Viesulas gali pakeisti savo kūryboje konkrečius gamtos pavidalus — tam tikrose ribose — taip, kaip jam reikalinga. Tai ta pati galia, kurią turi modernus inžinierius. Tai išvis vertybė — ir konkrečiai, iš jos plaukianti, galia, — kuri būdinga šiandieninei vakarų civilizacijai.

Bet šios galios visiškai neturi Rūkštelė. Jis yra *palenktas duotiesiems gamtos pavidalams*, kaip, sakysime, senas meksikietis, kuris, užpultas ligos, rezignuoja, sakydamas, kad "tokia Dievo valia", ir nesisigdo. Rūkštelė tegali pasi-duoti gamtai, ir jos bruožus, kiek jo pajėgumas leidžia, replikuoti. Jis neįaučia laisvės, kuria modernus žmogus kaip tik tai didžiuojasi, gamtos atžvilgiu.

Vienu atveju, kaip matėme, gamta yra palenkta žmogaus valiai ir vaizduotei, kitu atveju — žmogus palenktas gamtai, ir jo kūryba tėra duotybų atvaizdavimas. Viena orientacija būdinga vakarų civilizacijai, kita — nepažįstantiems rašto ir technikos galimybių primityviesiems. Skirtingas šių dviejų asmenų meno charakteris tiesiog plau-

kia iš jų skirtingų vertybių, kurios savo ruožtu išreiškia skirtingą jų poziciją progreso tekmeje. Rūkštelė yra anksčiau sustojęs...

Žmogaus viešpatavimas virš gamtos technologijos vystymosi dėka vis didėja, ir todėl žmogaus, kaip gamtai viešpatuojančio, suvokimas savaime veda į būsiančios *ateities* vertinimą: ateityje gi žmogus gamtą dar labiau valdys! Taigi, ateitis tobulesnė, žadanti daugiau galimybių žmogaus laisvei realizuoti. Kas dar nėra, bet tik nujaučiama, kaip *būsiančios* formos, tai įgyja didesnės reikšmės, negu įprastinių, dabartinių ar iš praeities paveldėtų, formų kartojimas. Naujos formos reikalingos išreikšti naujai ir vis augančiai žmogaus galiai: jos irgi turi augti ir keistis! Pasėka — formalinė eksperimentacija, nuolatinis ieškojimas, *naujų skonio standartų* kūryba. Tai — Viesulas. Ir tai — visi šiandieninės meninės kūrybos viesulai.

Bet Rūkštelė, savo vertybių pasaulyje jausdamasis palenktas gamtai, neišvengiamai turi vertinti *praeities* formas, įprastinumą, konvenciją, — laikydamas tai, kas įprasta*), savaime teisingesniu gamtos, kuri jį valdo, atvaizdavimu. Kas įprasta, tai ir natūralu.**)

Apie "natūralias" formas tačiau gali kalbėti tik tai žmogus, kuris jaučia save palenktu gamtos viešpatavimui. Kuris jaučiasi nors reliatyviai laisvas gamtos akivaizdoj, kuris gamtą suvokia sau palenktą, — tas ieškos būdų gamtą iš tikrųjų, konkrečiomis priemonėmis, ir nugalėti, tuo realizuodamas savo laisvę. Ne vien inžinierius turi teisę gamtą nugalėti, pastatydamas tiltą, kurio gamtoje nebuvo (ir kuris todėl "nenatūralus"), bet ir dailininkas, nutapydamas formą, kurios ligi šiol nebuvo, ir morailnis filosofas, prabilęs apie vertybes, kurių ligi jo kiti nežinojo. Visa tai priklauso žmogaus viešpatavimo virš gamtos sampratai, būdingai mo-

*) Šitokia konvencionalinė orientacija į meninę kūrybą, be abejo, labai patogi visuomenėje įprastų meninių standartų savanaudiškai eksploatacijai. Tuo ir skiriasi kūrėjo vaidmuo nuo kūrybinio parazito, kad pirmasis sukuria naujus, savo standartus, o antrasis išnaudoja jau priimtuosius, kitų kūrybos vaisius, juos pakartodamas.

**) Ideologinis nusilenkimas gamtos prievartai disponuoja tradiciniam, konvencionaliam menui dar ir dėl to, kad šisai praeities menas buvo "realistiškesnis", negu šiandieninis. Bet "realistiškas" jis buvo kaip tik dėl to, kad ankstyvesnis technologinis nepajėgumas skatino žmogų — vadinas, ir kūrėją, — save suvokti, kaip gamtai palenktą. Suprantama, kad tokiu atveju reliatyviai bejėgis žmogus "turi" savo meną tiksliai atvaizduoti galingosios gamtos realybę, o ne savo iliuzorišką viziją. Reikėjo technologijos (pritaikomosios vaizduotės) laimėjimo, kad žmogus estetiškai ir etinė vaizduotė pajustų savo laisvę ir galią. Nenuostabu, kad "progresyvieji", pirmieji matė technologinės pažangos pasėkas ir reikalavę jas išnaudoti žmogaus labui, rodė daugiau simpatijų ir moderniajam menui. Bet kol didžioji visuomenės dalis jausis palenktą gamtai, o ne jai viešpatuojanti, kol žmogus nepajus savo galios, — tol "realistiškas" menas bus labiau pageidaujamas, nors industrinėje civilizacijoje jis ir yra virtęs anachronizmu.

derniajai civilizacijai. Santykis tarp modernaus meno ir modernios technikos yra glaudus tuo, kad jie abu išreiškia, giliausioje plotmėje, tą pačią viešpatavimo gamtai vertybę.

Mūsiškiai analizės objektai skiriasi dar ir savo žmogaus su žmogum santykio supratimu. Viesulas susikuria savo — ir kintančius — standartus, bet nereikalauja, kad kiti jo standartais sektų. Jie yra jo asmeniškai estetiniai kanonai. Jis — *individualistas* meninėje kūryboje. Rūkštelė, atvirkščiai, ir patsai seka autoritetus — carinius rusų dailininkus, — ir reikalauja, kad kiti *tuos pačius* autoritetus sektų, nesekančius (pvz., Picasso) laikydamas "dekadentiško meno" atstovais *dėl to*, kad jie neseka tais pačiais autoritetais. Tai — *autoritarizmo* meninėje kūryboje pozicija, atstovaujama p. Rūkštelės nuosekliau ir su didesniu netakingumu, negu bet kieno kito šiandieninėje lietuvių dailėje.

Mano tezė — kad šių dviejų asmenų meninės kūrybos *pobūdžio* skirtumai plaukia iš jų skirtingų vertybių ir gali būti jomis paaiškinti. Tačiau kūrybos pobūdis, priklausęs nuo kūrėjo vertybių, neišvengiamai veikia ir pačios kūrybos *meninę vertę*. Vertybės, kurios predisponuoja konservatizmui, yra prieštaringos pačiam esminiam *kūrybinio veiksmo* elementui, kuris glūdi *naujų dalykų* atradime. Todėl, visai nepriklausomai nuo talento, galima sakyti, kad tam tikros bendros vertybės skatina, o kitos — trukdo meninį kūrybiškumą. Galbūt, kad tikrai prasiveržiantis talentas galėtų nugalėti savo paties vertybių trukdymą.

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmogus, Bostono sieloganis, atsiuntė Petriui Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebuklais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra aprašęs daugiau stebuklų ir su juo nutikusių įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti suminėta. Švaisto knyga apie Petro Širvoko stebuklus ir nuotykius bus pasiųsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

DUSULYS

GREITA, EFEKTINGA PAGALBA kenčiantiems nuo dusulio. Greitai pagelbsti nuo baisaus kosėjimo ir kokauso, smaigiančio kentėjimo. Pirmas pabandymas suteiks jums palengvinimą, kurio taip trokštate. Abiem: vaikams ir suaugusiems. Šis naujas, mokslinis gydymo būdas teikia palaimą dusulio kankiniams. Rašykite neatidėliodami, paduodami savo vardą, adresą ir telefono numerį, jeigu galima.

PAUL'S LABORATORY

Box 692 Chicago 90, Ill.
telephone GRaceland 7-0435

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 25, 1958

Perduodant Rašytojų Dr-jos vairą

Sėdėjimas šeiniaus, Vaižganto, Putino kėdėje yra ne tik garbinga teisė, bet ir atsakinga pareiga. Toji kėdė man buvo pavesta ilgesnį laiko tarpą negu kitiems mano pirmtakams. Per septynerius metus be atlydos stengiausi keldinti lietuviškos knygos ūgį, ieškodamas rašytojų, leidėjų, leidėjui rankraščio, knygai — skaitytojo. Siečiau rašytojo svorį ir LRD vardą iškelti aukštumon.

Viešai ir privačiai giūta gyvieji, rūpintasi mirusiais rašytojais. Draugija, apimanti skirtingo amžiaus, srovių bei pažiūrų narius, neišvengiamai susiduria su tarpusavio konfliktų galimumu. Bet kokie nesutarimai ir ginčai stengiasi likviduoti taip, kad ligi šiol LRD Garbės Teismas neturėjo progos nė susirinkti. Tenka džiaugtis, kad LRD apjungia daugiau kaip 90% rašytojų ir daugumas jų aktyviai dalyvauja. Draugijos veikloje. Malonu pabrėžti Amerikos lietuvių senesniųjų rašytojų nuoširdus bendradarbiavimas, galįs būt pavyzdžiu kitoms draugijoms. Tie, kurie laikosi atokiau nuo bendrinės mūsų rašytojų organizacijos, mielai kviečiami įsijungti į ją. Draugijos tiek jau nuveikta, kad nebėra prašmės įrodinėti jos reikalingumo. Savaimė aišku, pati rašytojo kūryba vyksta ne samburyje, bet uždaruose, tačiau profesiniai rašytojų rūpesčiai be organizacijos liktų netvarkyti, nebūtų kas rūpinasi rašytojo bei knygos reikalais, nebūtų kas rašytojų vardu taria žodį.

Knygos šandie, deja, niekas neieško. Apie ją ne kalbėti, bet rėkte reikia rėkti. Knygos svarbą kėliau ir susirinkimuose ir koncertuose, ir gatvėje ir namuose, ir straipsniais ir laiškais. Tai dariau ne iš pareigos, bet iš gilaus įsitikinimo, visų pirma pats rodydamas pavyzdį. Ne mažiau kaip 80% išeinančių lietuviškų knygų yra vertos būti visų tautiečių lentynose. Lietuviška knyga yra pasas, kurį kiekvienas pamato, įėjęs į ta-

vo kambarį. Knyga yra ne vien rašytojo, bet bendras — ir tai pats pirmutinis — lietuviybės reikalas. Tautinės literatūros išlaikymas tremtyje ar išeivijoje, be abejonės, reikalauja sutelktinių jėgų: tiek rašytojo, tiek skaitytojo. Itin buvo džiugu gauti laiškus skaitytojų, kurių dienotvarkėje dar nenurašyta knyga.

Artimi LRD santykiai su leidėjais daug yra prisidėję prie knygų pasirodymo. Daugeliu atvejų patys autoriai buvo nustebe, kuriuo keliu leidėjas patyrė apie jų turimą veiklą ir taip netikėtai pasiūlė išleisti. Maždaug prie 20-ties rankraščių teko prisėsti su plunksna, prieš perduodant spaustuvėn. Mielai talpinkama antologijoms, svariu žodžiu paremtas enciklopedijos gimimas, įstatytas į vėžes Aleksandro leidimas. Keletą kartų, deja, prireikė būti tarpininku, kai leidėjas nerodė noro leisti nei grąžinti autoriui rankraščio. Dar ir šiandien stambūs Savickio ir Krumino veikalai "saugiai užkonservuoti" pas leidėjus.

Jaunimo literatūros, o per ją ateinančios kartos lietuviybės išlaikymo svarba yra gyvybinė. Autoriams atžymėti ir skaitytojams paskatinti šalia LRD premijos atnaujinta Jaunimo literatūros premija. Toli gražu nepasitenkinta straipsniais, skatinančiais rūpintis, jaunimo lietuviybę: jau devinti metai šestą dieną skiriu jaunomenei, dėstydamas literatūrą aukštesn. lituanistikos mokykloje ar aukštuosiuose lituanistikos kursuose.

Skaitytojai per spaudą, o visuomenė per susirinkimus, literatūros šventes ir vakarus turėjo progos pažinti LRD gyvybę, jos siekimus. Šimtai posėdžių ir susirinkimų paskirta atstovaujant Lietuvių Rašytojų Dr-jai įvairiuose komitetuose, Kultūros Fonde ir kt.

Mūsų rašytojai ir skaitytojai yra tiek pasklidę, kad korespondencinis susisiekimasis yra neišvengiamas. Maloni našta buvo kasdien su laiškais ateina literatūriniai rūpesčiai ar klausimai, kuriuos

galima buvo patenkinamai atsakyti. Palaikyti nenutrūkstamiems ryšiams su kolegomis rašytojais, leidėjais ir visuomene parašyta 7,184 laišakai. Net pačiam tų laiškų autoriui toks skaičius sunkiai būtų įsivaizduojamas, jeigu gyvai neprisimintų ištisi vakarai ir daugybė naktų, praleistų prie rašomojo stalo. Vis dėlto šiandien jis nesijaučia ramus ir patenkintas. Parašyta 7,000, bet liko neatsakyta gal kokie 7 laišakai, kurie vis gelia, tartum netesėtas pažadas. Privatūs laišškai, aišku, nė nemanyta atsakinėti: tam nebėlikdavo laiko. Bičiuliai ir giminės turėtų suprasti, jog per parą daugiau kaip 16-18 valandų vargu begalima dirbti.

Dirbau ne vienas. Džiaugiuosi visais Valdybos nariais — A. Baronu, P. Gaučiu, Kl. Jurgelioniu, V. Ramonu, St. Tamulaičiu, A. Tyruoliu, S. Tomariene, A. Valentinu, — kurių neretu atveju skirtingos nuomonės lengvai rasdavo bendrą sprendimą. Dėkoju įvairių LRD komisijų nariams už atliktas pareigas, visiems kolegoms už visokius pasiūlymus, patarimus ir pastabas. Itin nuoširdūs santykiai buvo su Lietuvos diplomatais; oficialus Lietuvos konsulo dr. Petro Daužvardžio dalyvavimas kiekvienai LRD šventei, kiekvienam LRD

visuotiniam susirinkimui ar minėjimui reiškė mūsų valsstybinį antspaudą.

LRD metinei premijai sudaryti drąsiai lindau į svetimą kišenę dėl to, kad kultūrinis mūsų vežimas yra bendras tautinis reikalas. Lietuviška padėka priklauso literatūros mecenatams Pranei Lapienei, Jurgiui Bieliūnui, Liudui Jablonskiui, Donatui Kikui, Petrei Mikalauskienei, Vladui Venckui, Mariui Zupkui, kun. Antanui Juškai, Anatolijui Kairiui, Jonui Malioriui, Baliui Pakštui, Valerijonui Šimkui, dr. Petrui Kisieliiui, kun. Juozui Prunskiui, Stasiui Tamulaičiui, JAV LB Kultūros Fondui, visiems LRD skelbtų fondų rėmėjams, visų kitų premijų davėjams. Dėkoju knygų leidėjams, taip pat nežinomam skaitytojui, tebegirdinčiam lietuviškos knygos balsą ir sudarančiam pagrindą jai pasirodyti. Malonu pažymėti, kad spauda rėmė visus LRD planus ir sumanymus, taip pat gyvai reaguoja į įvairius literatūros reiškinius. Kolegiškai dėkoju Muzikos žinių red. Juozui Kreivėnui, nemokamai spausdinusiam LRD Pranešimus. Naujajai LRD Valdybai linkiu sėkmingai vadovauti, rasti naujų kelių, nekartoti buvusių klaidų.

Benys Babrauskas

(Tęsinys 9-tam psl.)

SKOLINK IŠ STANDARD UŽ ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ TAUPLYK PAS STANDARD —

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

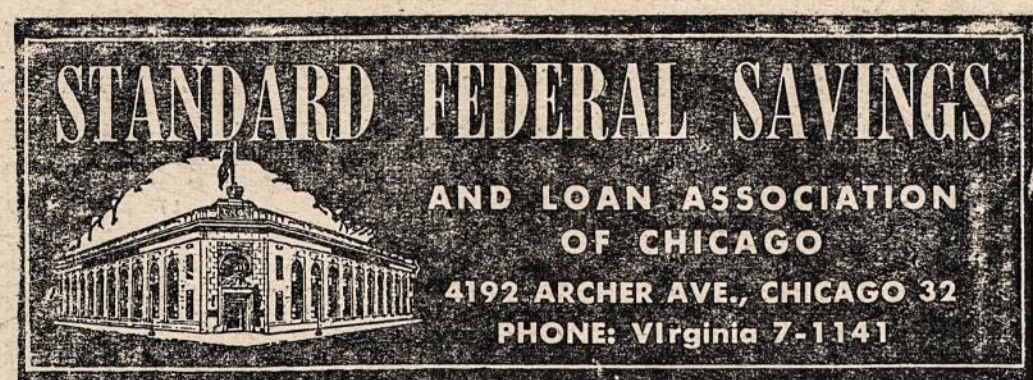
Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

ALANCO: Kasdien, įskaitant šeštad, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaroma.

\$500 iki \$1,500 nuolaidos naujiems 1958 m. automobiliams

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

Daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.
Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

U WILL LIKE US
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
SALES and SERVICE

4030 Archer Avenue

Chicago, Illinois

Lietuvių didžiausia ir patikimiausia automobilių prekyba.

SPAUDOS PABIROS

(Apie vyrus iš "laukinių Vakarų")

Kas nėra matęs kinę ar televizijoje iki mirtino nuobodumo šabloniškų filmų apie "kavbojus", "serifus", "maršalus", plėšikus ir kitokius "laukinių Vakarų" didvyrius? Ir ko tik tuose "pikčiuose" nėra primalta! Primalta tik tai, kad tariamieji didvyriai galėtų boksotis, žandus skaldyti ir šaudyti... šaudyti... šaudyti su vairiais nusi-kaltėliais bei plėšikais. Vieni plėšikai veikia pavieniui, kiti (dažniausiai) susimėję į būrį, "narsuolio" vadovaujamą; tretieji, užsimaskavę veidus lamsiomis skarelėmis arba pasivadinę kokiais nors pas-laptingais, siaubą keliančiais vardais siautoja po "lauki-nius Vakarus" ir terorizuoja ramius gyventojus.

Visa ši makalyniška košė verdama tolimųjų Vakarų vietovėje Kalifornijoje, Holly-wood'o filmų studijose.

Nieko nuostabaus, jeigu to kvailių filmų tvalko siaubia-mi Amerikos jaunikliai viso-kiausių kvailysčių išsigalvoja ir nusikaltimų papildo. Ta-čiau negali atsistebėti, kad ir kai kurie suaugę žmonės, o dangau!, net lietuviai yra su-sirgę šita "laukinių Vakarų" epidemija. Tos epidemijos, siaučiančios Kalifornijoje, at-garsiai atbanguoja ir į nie-kuo dėtus rytinius Amerikos pakraščius. Tuose atgarsiuose skamba pykšt-pokšt, bam-bam-m, pliaukšt (nuo žodžio pliaukšti), ir panašiai.

Antai, atvažiuo į Čikagą pasižmonėti lietuvis žurnalis-tas iš "laukinių Vakarų". Ar jį Čikagoje kas vaišino, garb-štė, ar kitaip pagerbė, neži-nia, tačiau tas žymus žurna-listas-publicistas, prileistas trumpam laikui prie mikro-fono Čikagoje tik pykšt-pykšt, pokšt-pokšt ir iššaudė visus čikagiškius lietuvius. Nėra, ano žurnalisto žodžiais, da-bar toje lietuvių sostinėje nei padorių lietuvių, nei kultūri-nio, nei visuomeninio veikimo. Baigta!... O patenkintas "laukinių Vakarų" atstovas vėl šildosi palaimintoj, "kav-bojiškų" kvapų persisunkusioje Kalifornijos aplinkoje.

Prieš keletą dienų gavau laišką iš Kalifornijos, San Diego. Kas ir ką rašo? Siun-tėjas Julius Švitra. Tokia pa-varde asmens savo gyvenime nesu pažinojęs. Laiškas pava-dintas "Laisvų Lietuvių Etinė Draugija". Apačioje tos "eti-nės" draugijos pasirašė:

Petras Vaitulionis, pirm.,
Julius Švitra, sekr.,
Paulius Pakašius, išd.

Nė vieno tų garbingųjų po-nų nepažįstu, tačiau jų laišką skaitydamas gūščiojau pe-čiais ir stebėjaisi, ko šitie po-nai nori iš manęs ir kuo jiems galėčiau padėti? Aname laišk-e, tarp kitų visokių gražbi-lysių, rašoma: "Lietuvos te-ritoriija yra okupuota ir joje

likę lietuviai yra tik vergai ir todėl jie nėra jokia tauta. O Amerikon iš kitur išsidanginę lietuviai yra tik pūvanti tau-tos atmata, o ne pati tauta". Nežiūrint to, anksčiau minėti asmens su dar kitais aštuo-niais "kavbojais" 1957 m. lie-pos mėn. 13 d. Balboa Park Picnic Grounds, "kur yra daug stalų ir suolų ir pati vie-ta gražesnė už kunigų iš nyk-ščio iščiulptą rojų", turėjo "steigiamąjį seimą". Ten, esą, nutarta įkurti Laisvų Lietu-vių Etinę Draugiją, "kurios uždaviniu bus ne stengtis iš-traukti lietuvius iš papizmo gerklės, o numaskuoti tuos vi-suomenės vadus, kurie savo seniau skelbtus žmoniškumo principus jau iškeitė į dolie-rius". Ir čia pat atsiskaitoma su adv. Kleopu Jurgelioniu, literatu Juozu Pronskum, li-teratu Aniu Rūku, o ypatin-gai su Naujienų redaktorium ir visais laikraštinkais, ku-rie, esą, užsiiminėja PROTI-NE PROSTITUCIJA.

Kas užsiiminėja "protine prostitucija" ir ta prostitucija stengiasi užkrėsti kitus, aišku kiekvienam, kas tik gavo ir skaitė Kalifornijoje, San Die-go mieste lietuvių pagamintą dviejų puslapių laišką. Kiek-vienas savaip iš proto kraus-tosi. Daugelis lietuvių gauna ruso pagamintą gen. Michai-lovo redaguojamą - cenzūruo-jamą "Už grįžimą į tėvynę" arba "Tėvynės Balsą". Dabar čia pat Amerikoje, pačių lie-tuvių leidžiamas ano šlamšto antrininkas.

Trečias tų "laukinių Vaka-rų" narsuolis išjojo savo žy-gin užsimaskavęs slapyvard-žiu "Spyglys (žiūr. Naujienų 235 nr. pl. 3). Spygliuota ska-rele užsirišęs veidą, narsiai šaudo teatralą-rašytoją - hu-moristą Antaną Gustaitį. Pik-tos pašaipos perkreiptu vei-du maskuotas "Spyglys" šau-do A. Gustaitį už tai, jogei šit-tas driso be autoriaus žinios atkurti scenos veiklą "Vin-cas Kudirka" ir viešai prisi-pažįsta (prie K. Inčiūros pa-sirašo savo pavardę) tą pa-daręs. Matykite, A. Gustaitis "užsimanė patapti svetimo garbės užkuriu". Taigi, koks nevidonas tas atkūrėjas!

Krypteliant truputėlį į šali norėtusi tariamam Spygliui pasiūlyti susiristi su Kaziu In-čiūra, gyvenančiu Lietuvoje ir gauti iš jo nors vieną to vei-kalo rankraštinių egzemplio-rių. Tas veiklas nebuvo iš-spausdintas ir, greičiausiai, nė vieno egzemplioriaus ne-bėra išlikę, nes jį rusai už-draudė vaidinti, o pats K. In-čiūra ilgą laiką buvo dingęs, kaip ir daugelis mūsų kultū-rininkų, likusių okupuotoje Lietuvoje, iš viešojo gyvenimo. Galime būti tikri, kad Gustaitis tada jokio noro ne-pareikš su savo atkurtuoju veikalu garsintis. Kažin, kal-bant dėl tos "garbės", kuris stipresnis kūrėjas: K. Inčiūra

ar A. Gustaitis? Jeigu pasta-rasis, tad tikrajam autoriui garbė, bet ne "užkuriui".

Mielas maskuotasai Spygly, ar negalėtumėt, sakysimė, at-kurti Vytauto Bičiūno (iš-tremto į Sibirą) kurį scenos ar prozos veiklą ir prie tik-rojo autoriaus prirašyti savą-ją? Norisi tikėti, kad dėl to jums niekas galvos nedaužys.

Juk iš atminties atkurtas kurio nors autoriaus veiklas nėra ir negali būti originalas. Tokiu atveju, sakykite, ar at-kūrėjas neturi privalomos pa-reigos pažymėti, jog tai nėra originalas? O toks veiklas bus naujas kūrinys ar pir-mykštis, prie kurio galima dėti tik pirmojo autoriaus pa-varde?

Ateina žinios iš okupuotos Lietuvos, kad ten rusai sunai-kino daugelį mūsų skulptorių kūrinių (Laisvės statulą Karo Muziejuje, Nepriklausomybės paminklą Biržuose, Povilo Lukšio paminklą Kėdainių apylinkėje) ir kt. Kas būtų, jei — tremtyje esantieji mū-sų dailininkai-skulptoriai at-kurtų tuos kūrinius ir pasisa-kytų viešai tatai padarę? Ar už tai juos taip pat būtų gali-ma kaltinti, kaip norėčiau at-imti "garbę" tikriesiems tų kūrinių autoriams?

Duokime žodį pačiam kal-tinamajam:

"Kadangi lietuvių dramos veikalų mūsų vaidintojams nepaprastai trūksta, su rež. Ipolito Tvirbuta pagalba ėmiausi Vinčą Kudirką pa-grindinai restauruoti. Ip. Tvirbutas jį buvo statęs Šiaulių Dramos teatre, tad visą gerai atsiminė. Pasi-naudodamas jau seniau at-rašyta medžiaga ir naujais atsiminimais, šį K. Inčiūros veikalą, galima sakyti, "su-

kūriau" iš naujo. Jame liko kōne visi K. Inčiūros veikė-jai ir jų charakteriai, pa-grindinė veiksmo eiga, bet daugeliu atvejų reikėjo naujų dialogų, reikėjo tiems griaučiams suteikti kūną ir kraują, o be to, pataisyti ir kaikuriuos pirmykščio au-toriaus dramaturginius trū-kumus. Tai, žinoma, dar-bas sunkus ir restauruoto-jui visai 'nenaudingas'. Bet rezultate gavome beveik naują Vinčą Kudirką, 6 pa-veikslų pjesę. Jeigu K. In-čiūra bus savo persiūtais kailiniais nepatenkintas ir protestuos, gal atsiras kada nors proga jį atsiprašyti". (Draugas, š.m. rugsėjo mėn. 20 d.)

Tai kaipgi dabar? Antanas Gustaitis yra kaltas ar ne? Aš sakau: Taip!

Antanai Gustaiti, tu esi kal-tas:

1. Neatsiklausęs K. Inčiūros (kuris tuo laiku nežinia kur buvo ir viešame okupuotos Lietuvos gyvenime negalėjo reikštis), ėmėsi restauruoti Vinčą Kudirką;

2. Negalėdamas susisiekti su Vinco Kudirkos pjesės au-torium, tamsta privalėjai slāpta pasiūsti žmogų į Lietuvą, kad jis iš ten atgabentų nors vieną rankraštinių (kurių, grei-čiausia, nė vieno nėra išlikę) egzempliorių to veikalo ir leisti juo naudotis Amerikos lietuviams;

3. Man, iki gyvo kaulo ap-sėstam meškeriojimo ligos ba-cilų, neleidi laisvalaikio mur-ksofi su meškere Atlanto pa-krastyje, nes turiu gaisinti laiką apie tavę rašydamas;

4. Kaltas esi, kad šiais, di-džiojo Lietuvos Laisvės kovo-tojo ir himno autoriaus Vinco

(Tęsinys 10-am psl.)

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lie-tuvių Enciklopedijos talką nuo š. m. spalio 15 d. iki 1959 m. balan-džio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštus—pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomiai, kurių trys tomiai jau iš-leisti, o ketvirtasis spausdinamas; 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tų pat metų balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išsi-mokėtinai pageidaujamomis sąlygomis. Už vėliau išleisimus to-mus mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o vaisius visų lietuvių sutelktinių pastangų, vaisius, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai ati-tinkamai priklauso visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilnus, nes lietuvių tautos ir vals-tybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasidi-džiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokyti ir pra-turtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlai-kyti lietuvių kalbai ir lietuviųbei.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pa-vergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę priverstinėje emigraci-joje, sutelktinėmis jėgomis sugeba tokį milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruoda-mas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau, kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tau-tos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas. Laukiame atsiliepiant. Lietuvių Enciklopedija, 265 C St., So. Boston 27, Mass. U. S. A.

MOKSLO ŽINIOS

Moterys pradeda dažniau susirgti liaukų vėžiu

Pastaraisiais metais pastebimas didėjantis moterų apsirgimas gerklės liaukų (tonsilų) vėžiu, praneša New Yorko gydytojai tyrinėtojai. Priežastis spėjama yra moterų padidėjęs rūkymas ir alkoholio vartojimas.

Tonsilų vėžys ligi šiol buvo ko ne išimtinai vyrų liga. Iš visų tokių susirgimų nuo 75 iki 90% būdavo vyrai. Moterys esančios 4 kartus atsparesnės kaip vyrai, nors to atsparumo priežastis dar neištirta, praneša Dr. Nora Tapley ir 3 kiti daktarai Amerikos rentgenologų metinėje konferencijoje.

Grupė Chicagos tyrinėtojų praneša, kad yra išrastas būdas, kaip palengvinti nepagydomiems ligoniams, sergantiems prostatos arba krūtinės vėžiu. Tam tikslui į pituitarinę liauką įtaisomas radioaktyvių izotopų užtaisas, kurs naikindamas tą liauką sumažinas ar net sunaikinas vėžį skatinančių hormonų sklaidimą į žaizdos sritį.

Žmogaus kūnas dulka

Ne tik dulka, bet ir garuoja. Bakteriologas Wigura apskaičiuoja, kad suaugusio žmogaus oda kasdien numeta apie 15 gramų odos dulkelių, kurios yra mažytės mikroskopinės odos blizelytės. Beto oda kasdien praleidžia iki 10 gramų angliarūgšties dujų.

Žmogaus oda vidutiniškai yra 1½ ketvirtainio metro didumo ir savo paviršiuje turi milžiniškus kiekius bakterijų mikrobų. Daugiausia jų yra ant rankų, o visų daugiausia ant pirštų, kur viename ketvirtiniame centimetre jų yra apie 100 iki 125 tūkstančių.

Žmogaus oda turi apie 2 milijonus skylių, prakaitui praėti, ir per jas kasdien išgaruoja vidutiniškai po 3 litrus prakaito skysčių. Sunkiai dirbant ir prakaituojant išgaruoja iki 10 litrų prakaito, o ypatingais atvejais ligi 15 litrų per parą.

Gydo kalbos užpuolimą

Toj pačioj konferencijoj kitas hipnozės tyrinėtojas Dr. Dezso Levendula iš Clevelando praneša, kad hipnozė yra naudinga kalbos užpuolimui išgydyti. Kalbos užpuolimas (miksėjimas) esąs daugiausiai nervinio ir psichinio pobūdžio ir prasideda dėl kokio nors giliai nuslepimo nepasitenkinimo. Tokį pacientą užhipnotizavus, "iškasama" tokio nepasitenkinimo priežastis, kurią išaiškinus ir pašalinus, kalbos užpuolimas savaime praeina.

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

LRD ORGANŲ RINKIMŲ DUOMENYS

Balsų tikrinimo komisija — J. A. Vaičiūnienė, Gr. Tulauskaitė ir Alb. Valentinas — 1958.VIII.23 rado atsiųstus 54 balsavimo vokus, kuriuos slaptojo balsavimo tvarka atplėšus, gauta šie duomenys: 1. Valdyba — Stp. Zobarskas — 45 balsai, P. Jurkus, J. Tysliava ir L. Žitkevičius po 37, A. Landsbergis ir P. Naujokaitis po 35, K. Grigaitytė — 34; 2. Rev. komisija — L. Andriekus — 43, N. Mazalaitė 36, A. Merkelis 34, kandidatai — A. Tyruolis 27, O. Balčiūnienė 22; 3. Garbės teismas — J. A. Vaičiūnienė — 42, P. Gaucys 39, J. Švaistas 31, kandidatai — L. Šimutis 27, Kl. Jurgelionis 23. Naujoji Valdyba pirmajame posėdyje nutarė lygiomis teisėmis pakviesti kandidatus ir pareigas pasiskirstė šitaip: pirm. J. Tysliava, vicepirm. P. Naujokaitis ir A. Landsbergis, sekr. P. Jurkus, išd. Stp. Zobarskas, L. Žitkevičius ir K. Grigaitytė — valdybos nariai. Pirmininko adresas: 192 Highland Blv., Brooklyn 7, N.Y. Sekretoriaus adr.: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y.

"Lietuvių rašytojų"

leidinio sudarymo ir tvarkymo darbai dar nebaigti. Leidinio redaktorius, perdavęs LRD vadovavimą, turės daugiau laiko prisėsti ir tikisi nugalėti žymiąją kliūtį, t.y. šiaip ar taip užpildyti trūkstamas 29-ių kolegų spragas. Dar kartą raginami visi, kurie atsiliko, paskubėti atsiųsti nuotrauką ir žinias, kad nereikėtų jų rankioti iš spaudos.

Stepo Zobarsko

parengta ir išversta pasakų knyga Lithuanian Folk Tales susilaukė susidomėjimo: knygyuose ji jau išparduota. Bėliko dar nedidelis kiekis pas knygos autorių. Zobarskas šiuo metu ruošia rinktinių lietuvių novelių antologiją angliskai: Outstanding Lithuanian Short Stories. Jau išvertė J. Savickio, J. Grušo ir kt. noveles. Knyga pasirodys amerikiečių rinkoje 1959 m.

Jonas Grinius

pradėjo eiti Vasario 16 gimnazijos direktoriaus pareigas. Jau anksčiau mokytojo darba čia dirba Stepas Vyktintas. Abiejų dabartinis adr.: (16) Lampertheim - Huettenfeld, Litauisches Gymnasium.

Gimtosios Kalbos

laikraščio Nr.1 išsiuntinėtasi visiems LRD nariams. Redakcija kviečia rašytojus bendradarbiauti, o administracija laukia prenumeratos — metams 1 dol.

Šeštasis visuotinis LRD narių susirinkimas įvyksta 1958.X.25 d. 2 val. p.p.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

New Yorke, Liet. Piliečių klube, 280 Union Ave., šia darbotvarka:

1) Susirinkimo atidarymas, 2) Prezidiumo rinkimas, 3) Rezoliucijų komisijos sudarymas, 4) Valdybos veiklos apyskaita, 5) Revizijos komisijos aktas, 6) Narių pasisakymas dėl LRD veiklos, 7) Balsavimo komisijos protokolas, 8) Naujosios valdybos pasisakymas, 9) Naujų narių priėmi-

mas, 10) Draugijos reikalai, 11) Rezoliucijos.

Ne tik N.Yorke, bet ir kitur gyvena kolegos, jei tik sąlygos leis, prašomi susirinkime dalyvauti. Skirtuoju laiku nesusirinkus bent pusei narių, po vienos valandos ta pačia darbu tvarka įvyksta antras visuotinis susirinkimas ten pat, ir jis pagal LRD įstatus yra teisėtas.

LRD Valdyba

K. J. MACKE & COMPANY

1924 m. Kazio Mačiuko įsteigta Apdraudos Agentūra

2549 West 71st Street, Chicago, Ill.

Tel.: PROspect 6-3140

Tvirtyje apdraudos istaigoje apdraudžiam namus, baldus, prekes, krautuvų langus, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertinamus daiktus; apdraudžiam namų savininkų atsakomybę, gyvybę ir asmeniską atsakomybę. Reikalui esant, apdraudos mokesčius galėtume paskirstyti net 7 mėnesiams. Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu ir apdraudos reikalais mielai teikiama patarimais.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. RADIATORIAI, GENERATORIAI IR VISA ELEKTROS SISTEMA.

Pas mane pirkti duslintuvai įdedami veltui

Darbas atliekamas patyrusių mechanikų

Išmetimo vamzdžiai įdedami veltui, jei perkamas duslintuvas.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

Dirbtuvė atidaryta nuo 8 val. ryto iki 8 val. vak. Sekmad. uždaryta.

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE

Mūsų kainos mažesnės negu kitur!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirps tiek kiek yra reikalinga vienai eilutei arba kelioms.

Didžiausias pasirinkimas visai šeimai, mažiems ir dideliems!

Toliau gyvenantieji gali gauti medžiagos pavyzdžius, ir jiems pasiūsime tokias medžiagas, kokių jie pageidaus C. O. D.

DIDŽIAUSIAS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS URMO PREKYBOS APYLINKĖJE

• SILKAS • VILNONĖS VIETOS IR ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS, • VELVET, • MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAUDŲ VISOKIŲ RŪSIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštadienį nuo 8:30 val. ryto iki 5 v. v.

HENRY S. FRAERMAN

215 WEST JACKSON at WELLS Tel. WEBster 9-4187

MOVING
PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI

(Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai)

(Ilgų metų patyrimas - Pigūs ir sąžiningas pataravimas)

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAbnbrook 5-9209

help your
HEART FUND
help your HEART

Liberace ir naujas filmas

J. Kaributas, Los Angeles, Calif.

Šių metų spalio 13 d. Hollywoodo korespondentams teko "šauti" iš karto net porą "zuikių": būti kviestiems 7 v. v. į garsaus Liberace televizijos pasirodymą ir į naują filmą, pavadintą "Home Before Dark" 8:30 v.v. Taigi teko pasitempti, kad galėtume į abu įdomius naujus dalykus suspėti.

Nuvykus į Hollywoodą, spaudos atstovų jau laukė specialus autobusas, kuris nuvežė už poros mylių nuo centro esančią studiją. Čia populiarius šio garsaus miesto Liberace turės išeiti į sceną ir kartu bus matomas televizijos ekrane.

Radome publikos gal apie penketą šimtų. Scenoje pilna prožektorių. Šone orkestras, susidedas iš dešimties asmenų. Pačiame scenos centre — grand fortepijonas su blykčiojančiais kraštais ir paauksuotu viršumi. Technikai tik zuja ir baigia visa vesti prie reikiamos tvarkos. Po poros minučių, kiek skubotai į sceną įlėkė ir šio vakaro pranešėjas — Steve Dunne, vienas iš jaunesnių filmų aktorių. Gabus komikas ir labai atsargus humoristas. Jis po keleto švelnių anekdotėlių pristatė ir šio vakaro programos žvaigždę — Liberace, kuris įskubėjo lengvais žingsniais su labai nesceniška laikysena. Nustebimui, nepaprastai jau entuziastiškai jį sutiko publika. Jis nevykusiai nusilenkė ir, paėmęs nešiojamą mikrofoną, prabilo į publiką: "Ponios ir ponai, aš jums dabar parodysiu savo žiedus".

Čia jis ištiesė vieną ranką, ant kurios blykčiojo net per daug kombinuotas ir akį verčiantis žiedas. Aiškino jo vertę. Vėliau rodė kitą ranką, kartodamas tą patį. Keletas labai jau neįdomių anekdotų, ir laikas buvo pradėti apskaičiuotą televizijos programą.

Prieš publiką buvo gana aukštokai įrengti keli televizijos aparatai.

Pasirinkimas: nori — gali žiūrėti į sceną; jei ne — į ekraną. Čia galima drąsiai tvirtinti, kad su ekranu publika yra smarkiai apgaudinėjama. Negalima ir lyginti tai, ką matai ekrane, su tuo, ką matai scenoje. Vargšė ta scena, — joje taip viskas susiprastina. Ekrane tiek žmogus, tiek visi scenos atributai — žavingi!..

Pati programa, sakyčiau, buvo ne iš stipriausių. Jo pasirinkti dalykai buvo per daug jau lengvi ir nebe nauji. Keletą dainelių jis pats atliko, ir porą — solistai, ir baigta. Tiesa, — protarpiais puodingų reklamos.

Po programos ir spaudos atstovų, kiek teko girdėti, atsiliepimai buvo labai kuklūs.

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 25, 1958

"Home Before Dark"

Filme iškeliama šių dienų šeimos problema. Jame aiškiai parodyta, kaip šiandien šeimos ardymą lengvai žiūrima, be jokio sąžinės graužimo ir be sau priekaišto. Tėvo namuose pamotė su dukterimi išardo podukros gyvenimą paviliodamos mylimą vyrą, kuris jai viskas šiame pasaulyje.

Charlotte Borun (Jean Simmons) po metų sugrįžta iš ligoninės. Jos vyras Arnold Borun (Dan Herlihy) filosofijos prof. mažame New England "koledže". Ji skuba sugrįžti į namus prieš sutemstant. Namuose jos niekas nelaukia, niekas nepasitiks su meiliu motinišku žodžiu. Žino, kad juose ras tik pamotę ir netikrą seserį, bet ji skuba pilna laimės ir džiaugsmo... Mirusio tėvo namuose, namuose, kur jaunyste svaigo, kur laimingos kūdikystės dienos prabėgo, kur augo, brendo ir iš kur gyvenimą išėjo, nerado nieko... tik ilgesį anoms prabėgusioms dienoms... Ji lyg plaštakė, skriejo nuo vieno daikto prie kito: glostė, su ilgesiu žiūrėjo, lyg norėdama visą praeitį susigražinti atgal.

Atmosfera — nepakenčiama. Pamotės balsas per ausis ligi nervų nueina. O ta tik tarška, tik mala. Gal labiausiai ją skaudina, paliesdama jos išvaizdą, sakydama "kaip tu blogai atrodei".

Palikta viena, valandėlei atsigaua. Pagyvena negrįžtamais atsiminimais. Ji net pagalgė, tarytum kokią relikviją, švelniai švelniai išglosto išglamonėja, prisimindama anas poilsio ir svajonių pilnas dienas. Kol ateina didelio ir skausmingo išgyvenimo dienos, ji pagaliau apimsta ir guodžiasi pati sau.

Bet kas gi su juo? Juk jis jos tikras vyras! Abejotina? Kaip į šitą klausimą atsakyti? Klausia ji pati savęs ir ramina. Gal jo žodžiai tvirti? Jis nori tik ramybės jai duoti, kad tik greičiau jos sveikata sugrįžtų. Bet ne! Čia kažkas daugiau!.. Ir jos, kaip moters, pabunda pavydas. Vis daž-

(Tęsinys iš 8-to psl.)

Kudirkos sukaktuviniais metais jo kovos ir gyvenimo ryškesnius bruožus, pavaizduotus sceniniame veikale, matė ir matys tūkstančiai Amerikos lietuvių Bostone, New Yorke, Hartforde, Omaha (Nebraskoje), Los Angeles (Kalifornijoje) ir kitur;

5. Visų kalčiausias esi, kad tą 6 veiksmų pjesę — Vincas Kudirka — veži į Čikagą ir ten šių metų spalio 26 dieną rodysi jį lietuviams, kurie patys galės įsitikinti, kaip tu tą veikalą "sugadinai". 1958.X.16.

niau mato vyrą su Joan Carlisle (Rhonda Fleming). Tai rafinuota gražuolė. Jos pamotės dukė, kurią ji ne be pagrindo ėmė įtarti. Pabudo pavydas. Pagaliau vieną dieną Charlottės draugė jį meilės istoriją jai atidengia.

Charlotte suranda draugų tarpe daug užjaučiančių ir norinčių padėti, bet kiek gali jai pasitikėti? Jei jau savą ima saugotis ir vengti, bijotis valgyti ir gerti, kad nenunuodytų. Jos ta manija persimetė į nesveikumą ir ėmė ją persekioti. Kol prieina iki tam tikro laipsnio — susirgimo pasikartojimo. Jos išgyvenimai viršija jėgas. Nors ir ieškojo būdų, kaip jam įtikti,

puošėsi, juokėsi ir, pagaliau pabudo švelnioj būtybėj narusus "liūtas". Ėmė atvirai kovoti už savąją šeimą, už savo ateitį, jam išmėtinėti, prašyti, maldauti. Išbandžiusi visus kelius, galų gale nusprendžia

(Tęsinys 11-me pusl.)

• Parduodu, Pritaikau
• ir Įdedu Naujus

moderniškus aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

Union 6-9206

Baltic Hotel
7643 HARDING AVENUE

MIAMI BEACH 41, FLORIDA

BLOKAS NUO PAJURIO

Sophie ir Bernice Welicka

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMĄ.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

IŠ RUTŲ ŠALELĖS

Idainuotas Alice Stephens Ansamblio ir orkestro 7 giesmių ir
10 dainų Long play Hi-Fi rekordas. Kaina \$4.50.

IREKORDUOTOS ŠIOS DAINOS:

1. St. Šimkaus "Kur bakužė samanota"
2. Č. Sasnausko "Karvelėli"
3. A. Vanagaičio "Dul-dul-dūdelė"
4. J. Tallat-Kelpšos "Ne margi sakalėliai"
5. P. Sarpaliaus "Pas močiutę augau"
6. J. Tallat-Kelpšos "Sakė mane šokią"
7. A. Račiūno "Mergužėlė, lėlijėlė"
8. V. Misevičiaus "Apynėlis"
9. J. Žilevičiaus "Sėjau rūtą"

10. B. Budriūno "Išauš pavasaris"

IR ŠIOS GIESMĖS:

1. J. Gaubo "Sveika Marija"
2. B. Markaičio SJ, "Šventoje tyloje"
3. L. Šimučio "Į Betlėjų bėkit"
4. B. Markaičio SJ, "Piemenėliams"
5. M. Petrausko "Skubinkit, piemenys"
6. J. Švedo "Betlėjaus prakartėlė" ir
7. B. Markaičio SJ, "Eisi kentėt"

Jei norite šį rekordą-plokštelę Kalėdoms, tai turite tuojau užsisakyti. Rekordai bus pagaminti lapkričio 1 dieną. Kad išsiuntimas būtų sklandesnis, nereikėtų bereikalingai susirašinėti, \$5.00 (\$4.50 rekordas ir 50c. įrašimas ir persiuntimas) tuojau siųskite tokiu adresu:

A L I C E S T E P H E N S

Chicago Conservatory of Music, 64 East Van Buren Street, Chicago 4, Illinois

Iš vaisių pažinsite juos

Be druskos ir pipirų nebūtų skanu valgyti. Druskos ir pipirų (ir tai — storai!) politikos teorijoms (ir religijos) bei jų kūrėjams pila istorijos profesorius Malaju universitete, C. Northcote Parkinson knygoje "The Evolution of Political Thought". Autorius jau garsėjo kitu veikalu "Parkinson's Law and Other Studies in Administration", kur "nustatė" taisyklę visų biurokratijų veiklai: "Jei ir nėra ko veikti, biurokratas vis vien pasidaro tiek darbo, kad visai užpildo savo darbo dieną".

Visas politines teorijas profesorius išvadina "drivel" (vaikų vėblenimu), o jų kūrėjus "žirnių bėrikais į sieną". Kadangi politikos mokslų ir žinovų pasaulyje gausu, tai vargšas Parkinsonas, be abejo, vienas neatsilaukys ir gaus pylos. Tačiau, "New York Times" recenzentas sako: "Veikalas prikimštas tirštomis žiniomis ir tiesmukai pareikštomis autoriaus pažiūromis. Jį perskaitęs, reiktas skaitytojas nepasijus įgijęs daugiau negu turėjo žinių apie valdžias ir politiką. Kinijoje, Indijoje, senovės Graikijoje ir Romoje bei mūsų dienų Amerikos ir Europos valstybėse, šalia to, susipažins (ar pažinti atnaujins) su visa eile stebėtinų politinių minčių reiškių: šv. Augustinas, Tamas Akvinietis, Locke, Burke, Jefferson, Paine, Rousseau, Mill, Carlyle, Hegel, Nietzsche, Sorrel, Shaw ir Belloc".

Parkinsonas sako: "Viena valdžios forma pakeičia kitą, bet netobulėja, nyksta". Kiekviena nauja valdžia skelbia išrausianti senosios negerumus, bet kiekviena širdyje turi ir savo puvimo sėklą. Tokiu būdu, monarchija, autokratija, demokratija, diktatūra ir anarchija ratu sukasi ir po kiekvieno apsisukimo vėl žmonėms duoda: karalių, didikų, liaudį, diktatorių ir suirutę. Tai tartum komedija apie dainą be galo: žiema praėis, vasara ateis; vasara praėis, žiema ateis. Esminiais valdymosi pavidalais žmonijos politinis gyvenimas, girdi, pažangos nedaras.

Pažangą tedaro gamtos mokslai. Kaip jie pradėjo? Nagi: "Visų pirmiausia surinko ir sudegino visas senas, išgyvenusias pažiūras ir pareiškė, kad, ištikrųjų, niekas nežinoma. Ignoraciją nustatė, gamtos mokslų vyrai pradėjo žygiuoti tiesiai pirmyn".

Tą patį, esą, privalėtų padaryti ir visų politinių ir religinių teorijų skelbėjai, nes jų teorijos — šakėmis vandenyje rašytos. Politikos mokslų ašimis tebūnie — ką valdžia piliečiams duoda, ar privalėtų duoti. Bostono "Monitor" recenzentas čia autoriui prikiša nepastebėjimą, visų politinių ir religinių suklupimų nežiūrint, kad žmonijos išmintis kaip tai palaipsniui

auga. Kiekviena politinė klaida žmoniją kai ką pamoko. Autorių, tačiau, tenka pasveikinti dėl priminimo mums, kad visos žmogaus teorijos, net švenčiausios, reikalingos aštrių vinių šukomis perbrūžinti. Visi, kaip JAV konstitucija sako, "lygiais gimstame", bet, kasžin, ar verta amžinai gyventi "lygus" su Stepu Raudonosiu ar Raudonu Vabalu?

Demokratijoms ypač privalu vengt trijų pagrindinių pavojų: piliečių savitarpio aštros nešantaikos, finansų bei ūkio suirutės ir stambių klaidų užsienio politikoje ar karišku pasiruošimu.

Gal pravartu per Parkinsono pažiūrų aštrių dantų brūžeklį papildinti mūsų spaudoje keliamus ginčus dėl ALTO, VLIKO, Bendruomenės ir kitų mūsų organizacijų "politinė" santvarka? Sakykime, visi principai "vaikų vėblenimas" ir pažiūrėkim, ką "duoda". Tokiomis svarstyklėmis pasvėrus (jos atitinka ir šv. Rašto "iš jų darbų pažinsite juos"), rasime, kad ALTAS daugiausia duoda, todėl *quod erat demonstrandum* (kas ir reikėjo įrodyti) ALTO politiniai organizacijos principai tiksliausi. Pirmiausia, ALTAS duoda Amerikos lietuviams "piliečių savitarpio santaiką". Antra, neveda į "finansų suirutę", nes aukų rinkimas sutvarkytas. Galiausiai, neleidžia daryti stambių "užsienio politikos" ir "kariško pasiruošimo" klaidų. Pvz. veikia ne savitarpį, bet JAV politinės galios centrus: Vašingtoną, Kongresą, valstybių gubernatorių, miestų burmistrus ir spaudą. Ir Amerikos lietuvių ne skaldo, bet jungia.

Todėl mums būtų neišmintinga pasekti Parkinsonu (ir kai kuriais mūsų šiais "žinovais") bei "sudeginti" išgyvenusius dalykus, nes vargu ar "iš naujo" mes, kaip gamtos mokslai, pradėsime "žygiuoti tiesiai pirmyn". Tačiau, laikas nuo laiko, nepabijokime per aštrų brūžeklį net "švenčiausius" principus perbrūžinti. Vyt. Širvydas

Uraganas

— O kaip jūsų garažas, Biliau, ar nenukentėjo?

— Dar negaliu pasakyti, Džekai, nes savo garažo dar nesuradau.

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitai laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—\$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiūsite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

(Tęsinys iš 10-to psl.)

palikti. Juk kam bereikalingas, jei nutraukė nuo jo kaukę ir iškovojo iš jo teisybės žodį? Kas gi lieka?

Vieną rytą, kada susitinka visus, išdrįsta visų narsumų išlieti tai, kas tiek laiko ją slėgė ir užčiaupti burnas teisingiajai pamotei, vyrui ir jo būsimai žmonai. Po šitos gražios scenos nusprendžia išeiliuoti, palikama širdžiai mielus gimtus namus svetimiesiems, pagrasindama skyrybomis.

Finalas: tą patį rytą, pasiėmusi porą čemodanų, išeiliuoja į Bostoną su dideliu skausmu ir ašaromis akyse. Į autobusų stotį ją nuveža senas automobilis vienas iš jos draugų.

Žiūrovui norėjosi kiek kitokios pabaigos. Gal būtų geriau, jei visa išnarpliojusi, šeima būtų pasilikusi kartu. Jos nebuvo. Filmas, čia labai trumpai apibūdintas, yra vertas visuomenės didelio dėmesio. Vertas dviem atvejais: puikus turinys ir nepaprastai gera vaidyba. Ypatingai publiką sužavėjo Jean Simmons. Nors, kiek paskui iš jos teko išgirsti, tai daug sveikatos kainavę.

Filmas susuktas Bostone žiemos metu, Kalifornijoje ir kitur, pagal poros autorių, Eileen ir Robert Bassing parašytą novelę. Režisuotas Mervyn Le Roy; muzika Jimm McHugh. Išleistas — Warner Bros. studijos.

Stewart Granger

Dideliam nustebimui šiame "preview" dalyvavo tarpe kitų filmų žvaigždžių ir Stewart Granger. Daugumas iš dalyvavusių stačiai negalėjo tikėti, kad Granger ne premjeroj galėtų dalyvauti. Filmui užsiėmus, jis su žmona J. Simmons ejo iš salės. Gavęs progos sveikinau ją ir sakiau komplimentus. Ji linksmiai šypsojosi ir prisipažino, kad tas filmas atėmė iš jos daug sveikatos. Mr. Granger nukreipė teną kita linkme, paklausdamas šį bei tą apie Lietuvą. Trumpai teko kalbėtis, nes tu sveikintojų buvo galybė, kas mus sutrukdė.

Tarpe kitų filmų aktorių dalyvavo ir Steve Dunne, kuris Liberace programoje pranešinėjo. Šitoks neįprastas filmų aktorių gausumas, ir tai ne premjeroje, rodo, kad filmas labai vertinamas ir, reikia manyti, kad jo pasisekimas garantuotas.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

**DABAR JUOS DAR
PADIDINOME**

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVARIUS PATARNAVIMUS VELTUI.
Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus.
VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 WEST 47th STREET

Lafayette 3-1083

E. R. PIETKIEWICZ, prez.

E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.

Arbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

Decorator Hints

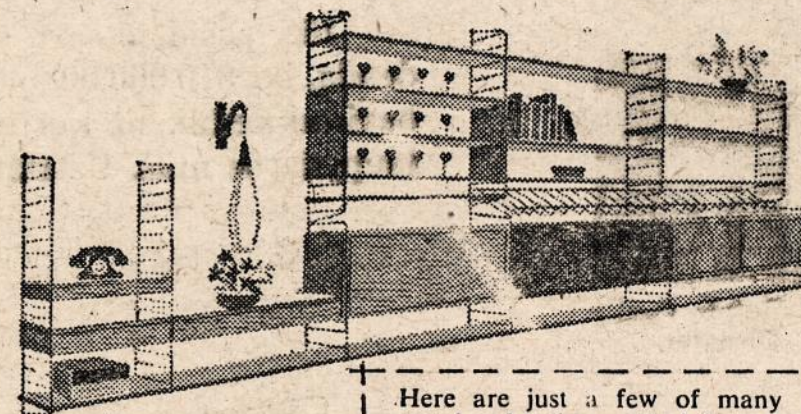

Wire laundry rack holds a shelf of plywood with plastic surface... an inexpensive addition to any room, easy to keep clean and easy to hang securely with two Star Wallgrips.

Books don't slide from shelves with built-in book ends, or from sloping rack. These come in many widths, with a hanging drawer to match.

Easy living off the wall

Your living room has need of these: telephone table, working space, cabinets, racks and shelves. The units are mounted on wire frame-work, delicate but strong.

Here are just a few of many novel and truly practical decorator ideas revealed in a new 24-page full-color booklet, *Fascinating Fixtures*. All are designed to make your home more spacious and charming. *Fascinating Fixtures* is available from Star Wallgrip, Mountainville, New York.

Emily Adams

OSCAR WILDE

INFANTĖS GIMIMO DIENA

(Tesinys)

Tačiau, kur gi ji? Jis paklausė baltosios rožės, bet ši jam neatsakė. Visi rūmai, rodės, miegojo, ir net ten, kur langinės buvo neužskleistos, langai buvo išleisti sunkiomis užuolaidomis nuo skaisčių spindulių atsiginti. Karliukas apsuko aplink rūmus, tykodamas, pro kur galėtų įsiskverbti į vidų, ir pagaliau pastebėjo pravertas nedideles dureles. Jis šmėkstelėjo į jas ir rados puikioje salėje — deja! — kur kas puikesnėje už mišką: ten viskas buvo auksuota, ir net grindys buvo išklotos dideliais spalvotais akmenimis, sudėtais į kaž kokias geometrijos figūras. Bet mažosios Infantės ten nebuvo: buvo tik keisti balti statulai ant jašmos papėdžių, veizdinti liūdnomis, tuščiomis akimis ir šypsanti kaž kokia keista šypsa.

Salės gale kabojo brangin-gai išsiūta juodojo aksomo užuolaida, nusagstyta saulėmis ir žvaigždėmis — mėgiama karaliaus raštu, — ir ta varsa, kuri buvo jo labiausia

mėgiama. Gali būt, ji pasislėpė už tos užuolaidos? Vis delto reikia pažvelgti.

Jis tylutėliai prislinko portjera ir atitraukė ją. Ne, ten už portjeros buvo tik kita mėnė — kaip jam rodės, dar gražesnė už tą, kurią jis tik tik apleido. Sienos čia buvo nukabinėtos austais žaliais apmušalais, arba kilimais, kuriuose buvo išsiūta daug figūrų, vaizduojančių medžioklę — flamų tapytojų kūriny, kurie kūrė jį septynerius su viršum metus. Kitados čia buvo mėnė Jono Pamišelio — bepročio karaliaus, kurs taip geidulingai mėgo medžioklę, kad klajodamas neretai bandydavo užšokti ant didžiulio, apmušaluose išsiūto, žirgo, piestu pasikėlusio, nutraukti nuo sienos briedį, kurį puola dideli šunes, pūsti medžioklės ragą ir nudurti peiliu bėgančią išblyškusią stirną. Dabar ta mėnė buvo pasitarimų salė, ir ant stovinčio viduryje stalo gulėjo raudoni ministerių portfeliai su ispanų aukso tul-

pėmis, išspaustomis apdare, ir su Habsburgų herbais ir emblemomis.

Mažasis Karliukas stebėdamasis dairėsi aplinkui ir net kiek baidėsi toliau eiti. Keisti, bežadžiai raiteliai, taip sparčiai ir begarsiai lekią ilgomis alejomis, jam atrodė lyg baisios šmėklos, — apie jas pasakojo jam anglininkai, — kompračosai, kurie medžioja tik naktį ir, sutikę žmogų, paverčia jį briedžiu ir užvaro mi-riop. Bet jis atsiminė mažąją Infantę ir tat jam drąsos įkvėpė. Jis geidė aptikti ją vieną ir pasisakyti, jog ją myli. Gali būt, ji sekančioj mėnėj?

Minkštais maurų kilimais tyliai perbėgo jis kambarį ir pravėrė duris. Ne, ir ten jos nebuvo. Mėnė buvo visai tuščia.

Tai buvo sosto salė, kur būdavo priimami užsienių pasiuntiniai, jei — kas pastaru metu ne dažnai atsitikdavo — Karalius sutikdavo pats duoti jiems audienciją; toje pačioje salėje, prieš daugelį metų, buvo priimti Anglų pasiuntiniai, atvykę piršti savo karalienę, tuo metu vieną iš tarpo Europos katalikų valdovų, vyriaus-

siam Imperatoriaus sūnui. Čia sienos buvo išmuštos auksuota Korduano oda, o nuo juodai baltų lubų kybojo sunkus trijų šimtų vaško žvakių sietynas. Po dideliu baldakimu aukso audimo, kuriame buvo išsiūta smulkiais perlais Kastilijos herbo liūtai ir bokštai, stovėjo pats sostas, aptrauktas puikiu juodojo aksomo aptraukalu, su išsiūtomis sidabro tulpėmis ir puikiais skėstais sidabro ir perlų nyčių kutais. Ant antro sosto laipsnelio stovėjo suolelis, su sidabro audimo pagalve, ant kurio suklupdavo Infantė; o dar žemėliau ir jau ne po baldakimu — krėslas papos nuncijui — vie- ninteliui žmogui, kurs turėjo teisės sėdėti karaliaus akivaizdoje visų viešų ceremonijų metu, ir kardinolo skrybėlė, su pintais skaisčiais raudonais kutais, gulėjo ant ugnies varšos audimu apmušto suolelio, priešais. Sienoje, prieš sostą, kabojo žmogaus dydžio Karolio V portretas, medžiotojo apdarais, su dideliu šuniu; o visą kitos sienos vidurį buvo užėmęs paveikslas, kurs vaizdavo Filipą II, priimančią Niderlandų dovanas.

(Bus daugiau)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO 29, ILLINOIS

Mr. J. Pakel, Jr.
Vice President

Mr. John Pakel
President

Mr. John Gregg
Vice President

Miss E. A. Pakel
Secretary

Judge A. Wells
Director

Mr. Ralph Puslis
Director

Illinois gubernatorius Stratton spalio mėnesį paskelbė taupymo mėnesiu. Šios proklamacijos proga Chicago Savings & Loan Bendrovė visą spalio mėnesį vaišins į mūsų įstaigą atvykusius žmones skania kava, lietuviškais sūriais ir kitais skanumynais. Kviečiame visus atvykti į vieną įdomiausių lietuvių vedamų finansinių įstaigų Amerikoje.

CHICAGO SAVINGS & Loan Bendrovės namas ir visi jame esantieji įrengimai specialiai užsakyti ir įtaisyti vien tik tai taupytojų ir skolintojų patogumui. CHICAGO SAVINGS, turinti pačias naujausias priemones greitesniam ir malonesniam patarnavimui, yra viena moderniausių ir gražiausių įstaigų visoje Illinois valstybėje.

CHICAGO SAVINGS turtas jau viršija 28,000,000.00 dolerių. Per pirmus šių metų 9 mėnesius mūsų turtas paaugo daugiau negu 6 milijonais dolerių. Per tą patį laiką paskolinom namams statyti daugiau 8 milijonų dolerių. Kaip matote, CHICAGO SAVINGS, dabartinėje klasėje, yra viena smarkiausiai augančių taupymo bendrovių.

Jūs, pasidėję savo santaupas pas mus, gausite ne tik aukštą dividendą, iki \$10,000.00 apdraustą indėlių saugumą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti. Kviečiame taupyti pas mus. Užeikite Taupymo Savaitės proga.

JOHN PAKEL, SR. Prezidentas.

Mr. A. J. Valonis
Treasurer

Mr. W. Sebastian
Director

Mr. C. Bencham
Director

